

Mötesbok: Kommunfullmäktige (2025-03-31)

Kommunfullmäktige

Datum: 2025-03-31

Plats: Fullmäktigesalen, Rådhusplanaden 6

Kommentar:

Dagordning

Kl. 8.30 Säkerhetsgenomgång (Mats Andersson, Säkerhet)

Kl. 9.00 Sammanträdet börjar

49/25 Upprop, val av justerare och godkännande av dagordning

3

Interpellationer och frågor

50/25 Interpellation: Stjernkvist - utredningens påverkan på Umeåregionens gymnasieskolor; Maja Westling Palmberg (C)	4
51/25 Interpellation: Hur ser simkunnigheten ut hos barn och ungdomar i Umeå kommun? Hanna Lundin Jernberg (L)	10
52/25 Interpellation: Ger S och MP Sjöbacka en ärlig chans? Åsa Bäckström (V)	15
53/25 Interpellation: Behövs fler säkerhetssamordnare i skolan? Veronica Kerr (KD)	20
54/25 Interpellation: Vanvården inom äldreomsorgen i Umeå; Anders Ågren (M)	23
55/25 Interpellation: Hur går det med namngivningen av gata efter tidigare statsministern Ola Ullsten? Anders Ågren (M)	26
56/25 Interpellation: I händelse av en samhällskris eller ett krig - hur ser den övergripande beredskapen och stödet ut för personer med funktionsnedsättning? Hanna Lundin Jernberg (L)	28
57/25 Interpellation: Hur kommer det avskaffade spårbytet för asylsökande påverka kommunens personalförsörjning? Bore Sköld (V)	31
58/25 Interpellation: Oroväckande förändringar av visselblåsarfunktionen; Davis Kaza (AP) och Patrik Brännberg (AP)	34
59/25 Fråga: När ska kommunen möjliggöra besöksparkeringar och sluta bötfälla bilburna besökare i Tomtebo gård? Hanna Lundin Jernberg (L)	37

Ärenden

60/25 Motion 12/2024: Inför studieroteam i Umeå kommuns skolor; Anders Norqvist (L)	39
61/25 Motion 19/2024: Fördjupa samarbetet mellan Umeå kommun och Palestina; Bore Sköld (V)	55
62/25 Avsiktsförklaring med trafikverket gällande trafikplats vid Dåva	68
63/25 Revidering av reglemente för styrelse och nämnder	79
64/25 Avsägelse; Ersättare i äldrenämnden; Gunvor Strömberg (L)	99
65/25 Fyllnadsval; Ersättare i för- och grundskolenämnden; Ellen Kling Örestig (V)	101
66/25 Anmälningsärenden 2025-03-31	103

Denna behandling '49/25 Upprop, val av justerare och godkännande av dagordning' har inget tjänsteutlåtande.

Tjänsteskrivelse

2025-02-10

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2025/00175

Interpellation: Stjernkvist-utredningens påverkan på Umeåregionens gymnasieskolor; Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Maja Westling Palmberg (C) har inkommit med en interpellation till gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ordförande.

Som en del av arbetet för att förbättra matchningen mellan utbildning och arbetsmarknad har den så kallade Stjernkvist-utredningen föreslagit flera åtgärder som syftar till att stärka samarbetet mellan gymnasieskolorna och näringslivet. En central del i förslagen är att skapa bättre förutsättningar för elever på yrkesprogram att få relevant arbetsplatsförlagt lärande och nära kopplingar till arbetsmarknaden. Utredningen fokuserar främst på de offentliga skolorna, men eftersom Umeå också har flera friskolor är det viktigt att undersöka hur de här förändringarna kan påverka hela Umeåregionens gymnasieskolor.

För att uppnå detta är det av stor vikt att våra gymnasieskolor, oavsett om de är kommunala eller fristående, arbetar aktivt för att möta de här utmaningarna och säkerställa en bra utbildning för alla elever. Ett nära samarbete med näringslivet är avgörande för att öka sysselsättningen och stärka de yrkesutbildningar som behövs på arbetsmarknaden.

Stjernkvist-utredningen lyfter fram vikten av att samarbetet mellan skola och näringsliv stärks, och att detta arbete integreras i skolornas uppdrag på ett tydligare sätt. Kommunens egna skolor omfattas av dessa förslag, men det är också viktigt att beakta hur friskolorna kan påverkas och hur vi gemensamt kan skapa en effektivare arbetsmarknad och utbildningssystem i Umeåregionen och länet.

Mina frågor till Peter Vigren är därför:

1. Hur ser du på det nuvarande samarbetet mellan Umeås kommunala gymnasieskolor och det lokala näringslivet?

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00175

2. Vilka konkreta åtgärder bör vidtas för att öka statusen på yrkesutbildningarna och göra dem mer attraktiva för elever?
3. Hur samarbetar Umeå med andra kommuner i regionen och länet för att utveckla näringslivssamarbetet kring yrkesutbildningar?
4. Hur, eller om, pågår det samtal i Umeå med de fristående skolhuvudmännen för att diskutera hur Stjernkvist-utredningen kan påverka gymnasievalet och därmed gymnasieskolorna i Umeåregionen som helhet?

Peter Vigren (S), gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Maja Westling har inkommit med en interpellation avseende genomförandet av dimensioneringsutredningen. Här kommer svaren på hennes frågor:

Svar på fråga 1

Det är i huvudsak välfungerande. Utbildningarna är beroende av tät samverkan med branscherna för att upprätthålla hög kvalitet, och branscherna är naturligtvis beroende av personalförsörjningen som utbildningarna står för.

Ingenting är så bra att man inte kan hitta förbättringsområden. Branschsamverkan sker operativt i de programanslutna branschråden, och det utgör grunden. Med dimensioneringsutredningen kommer också ett ökat behov av strategisk samordning på övergripande branschnivå i arbetsmarknadsområdet, och dessutom ett branschövergripande arbete i gemensamma strukturer. Dessa två sistnämnda är under uppbyggnad på regional nivå, och det första mötet i kompetensråd Västerbotten ägde rum förra veckan, där kommunala skolhuvudmän i länet, branschföreträdare, Region Västerbotten samt Arbetsförmedlingen samlades. Det arbete denna sammanslutning kommer att göra kommer vi att behöva följa noggrant, inte minst för att få en så uppdaterad bild som möjligt av den faktiska arbetsmarknadsutvecklingen i vår region.

Svar på fråga 2

Vi skall vara noggranna med orden här: Om vi med "status" menar att det är ett högt söktryck på högstatusutbildningar, då betyder det att flera av våra yrkesprogram har högst status av samtliga program. På flera av dem är det fler som söker än som kommer in, och några av yrkesprogrammen är de svåraste att komma in på av alla program, högskoleförberedande eller ej.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00175

Förstås vill vi ha fler som söker yrkesprogram. Men vissa av dem är snarare i behov av större lokaler och fler kvalitetssäkrade APL-platser för att kunna ta in alla som vill gå dem. Andra program lider av få sökande.

Vi märker att branschsamverkan är även här helt centralt. Om företagen pratar väl om ”sin” utbildning och är goda ambassadörer och är aktiva i programmet samt erbjuder bra APL-platser då är mycket vunnet. Skolan har naturligtvis det största ansvaret, genom att hålla sig ajour med branschutvecklingen och arbeta systematiskt med kvaliteten. Men även vi andra: Bilden sprids fortfarande att en yrkesexamen skulle vara ett stopp för att eleven skall kunna gå vidare till högre utbildning. Det är helt enkelt inte sant. Det är viktigt att samhället vet detta, det var en villfarelse tidigare, och nu ännu mer så.

Svar på fråga 3

Enligt den nya lagen skall gymnasiesamverkan ske mellan minst 3 kommuner. Umeåregionen utgör ett sådant primärt samverkansområde där vi på skolchefsnivå dimensionerar gemensamt. På detta sätt har även kommuner utan gymnasieskola ett visst inflytande på vilka utbildningar gymnasieskolorna erbjuder. Inom vuxenutbildningen har vi valt att behålla det länsövergripande samarbetet som har satt sig sedan många år.

När det handlar specifikt om näringslivssamverkan, se svaret på fråga 1.

Svar på fråga 4

Inte på politisk nivå. De fristående skolhuvudmännen omfattas inte av lagens krav på samverkan, utan deras dimensionering skall regleras av Skolinspektionen genom att de skall kunna uppvisa att nystartade utbildningar bidrar till kompetensförsörjningen i sitt närområde.

Det bekymmersamma med fristående skolor i detta perspektiv är inte deras nya tillstånd - det är deras befintliga. De kan utöka program som de bedriver utan att konsultera Skolinspektionen - eller någon annan - i de fall det skulle omfattas av deras redan aktiva tillstånd. Konsekvensen av detta är t ex att om vi väljer att utifrån arbetsmarknadsanalysen dimensionera ner ett populärt program på den kommunala gymnasieskolan, men samma program bedrivs hos en fristående huvudman, är det sannolikt att elever som inte kommer in hos oss väljer att gå på den fristående skolan. Därmed blir utfallet på arbetsmarknaden detsamma - drar vi ner två paralleller ekonomi och en fristående skolhuvudman ökar med två paralleller har ju ingenting hänt med dimensioneringen av ekonomiprogrammet på totalen.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00175

I en frivillig dimensioneringsdiskussion med fristående skolhuvudmän skulle detta behöva utgöra ett samtalsämne. Utgången på ett sådant samtal är för mig oviss, men det är inte skäl nog att inte försöka.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-02-24

§ 34

Diariennr: KS-2025/00175

Interpellation: Stjernkvist - utredningens påverkan på Umeåregionens gymnasieskolor; Maja Westling Palmberg (C)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

**att bordlägga interpellationen till nästa sammanträde då interpellanten
inte närvarar vid ärendets behandling.**

Ärendebeskrivning

Maja Westling Palmberg (C) har inkommit med en interpellation till
gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ordförande.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-02-24

§ 34

Diariennr: KS-2025/00175

Interpellation: Stjernkvist - utredningens påverkan på Umeåregionens gymnasieskolor; Maja Westling Palmberg (C)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

**att bordlägga interpellationen till nästa sammanträde då interpellanten
inte närvarar vid ärendets behandling.**

Ärendebeskrivning

Maja Westling Palmberg (C) har inkommit med en interpellation till
gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ordförande.

Tjänsteskrivelse

2025-02-14

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2025/00195

Interpellation: Hur ser simkunnigheten ut hos barn och ungdomar i Umeå kommun? Hanna Lundin Jernberg (L)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Hanna Lundin Jernberg (L) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Hur ser simkunnigheten ut hos barn och ungdomar i Umeå kommun?

Simning är ett av kunskapskraven i kursplanen för ämnet idrott och hälsa. För många elever går det utan problem att nå dessa kunskapskrav, för andra elever desto svårare.

Den 8 februari publicerade Västerbottens-Kuriren en artikel om en nyligen genomförd studie från Rättsmedicinalverket, där bland annat Umeåläkaren Björn Bäckström har medverkat. Studien visar att minskningen av drunkningsolyckor i Sverige har stannat av under de senaste tio åren. Den pekar på behovet av mer riktade förebyggande insatser och lyfter fram att vissa grupper är särskilt utsatta. Bland annat konstateras att personer med utländsk bakgrund, särskilt barn och ungdomar under 20 år, löper en betydligt högre risk att drunkna jämfört med personer med svensk bakgrund.

Utöver artikeln finns flera intresseorganisationer som vittnar om hur många elever med NPF-diagnos har svårt för att nå kunskapskraven i idrott och hälsa när det kommer till simning. Det kan bland annat bero på vattenskräck eller på motoriska svårigheter. Så i en stressig miljö med många elever i en stor pool kan detta ställa till stora besvär för denna elevgrupp.

Simkunnighet är en avgörande faktor för att minska risken för drunkningsolyckor. Därför är det viktigt att få en tydlig bild av simkunnigheten i Umeå kommun och vilka åtgärder som vidtas för att säkerställa att alla barn och unga får den simundervisning de behöver.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00195

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande:

1. Hur ser simkunnigheten för elever i årskurs 9 ut i Umeå kommun, fördelat på flickor och pojkar?
2. Finns det några skillnader i simkunnighet mellan olika socioekonomiska grupper, elever med NPF-diagnos eller mellan elever med svensk och utländsk bakgrund?
3. Vilka insatser görs idag för att förbättra simkunnigheten och förebygga drunkningsolyckor i kommunen?
4. Har kommunen identifierat några särskilda riskgrupper bland eleverna, och hur arbetar man i så fall för att nå dem?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande överlämnar besvarandet till Moa Brydsten, för- och grundskolenämndens ordförande som lämnar följande skriftliga svar:

Svar på fråga 1

I läroplanen för grundskola (Lgr22) finns det beskrivet vilka betygskriterier som gäller för åk 6 och åk 9. I betygskriterierna för ämnet idrott och hälsa är en del att eleverna ska kunna hantera nödsituationer på land och vid vatten samt simmar 200 meter i en följd varav 50 meter i ryggläge. Umeå kommun har stabila resultat inom ämnet idrott och hälsa. Andel elever i årskurs 9 med godkända betyg inom ämnet idrott och hälsa var 90 % läsåret 23/24 varav andelen pojkar var 94,1% och andelen flickor var 85,2%.

Svar på fråga 2

För vissa elever är lärmiljön på simhallar en utmaning och det upplevs svårare att anpassa lärmiljön där än på den egna skolan. Det finns ett behov av att för vissa elever anpassa lärmiljön gällande simning. I simplanen finns kompletteringsimning, lovsimskola och extrasimning som erbjuder en annan lärmiljö. I övrigt ansvarar skolan för att ge stöd till eleverna oavsett vilket ämne det gäller. Om en elev har behov av annat upplägg än vad som erbjuds i simplanen så bokar skolan en egen tid på någon av de fyra simhallarna och genomför simundervisning med sin personal och med anpassat upplägg.

Svar på fråga 3

Umeå kommun har en simplan för att alla elever ska bli simkunniga. Simundervisningen startar med att eleverna när de går ut 1 och 2 får ett mail hemskickat med information om simundervisningens start i årskurs 3 samt en uppmaning om att träna vattenvana tillsammans med en vuxen. Utbildningsförvaltningen har tillsammans med Fritidsförvaltningen tagit

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00195

fram ett antal filmer som visar hur en vuxen kan träna vattenvana tillsammans med ett barn. Filmerna finns tillgängliga på webben med textad version, översatt på ett flertal språk och syntolkad version. I åk 3 simmar eleverna en gång i veckan från skolstart fram till påsklovet. I åk 4–9 simmar eleverna minst tre tillfällen varje läsår tillsammans med sin idrottslärare. Den kommunala skolan erbjuder kompletteringssimning för elever i åk 3–6 som inte når betygsriteriet eller bedöms inte nå betygsriteriet. I åk 5–6 erbjuds lovsimskola. I åk 7–9 erbjuds extrasimning på Hemgården. Det är för elever i åk 7–9 som inte nått eller bedöms att inte nå betygsriteriet för simning. Extrasimning på Hemgården erbjuds ett tillfälle i veckan under hela läsåret.

Svar på fråga 4

I analyser av simundervisning och simkunnighet som görs i arbetsgrupper för simning som inkluderar både skolans personal och Fritidsförvaltningens personal har det identifierats en tydlig riskgrupp. Det är elever som saknar vattenvana eller har väldigt liten vattenvana när de kommer till åk 3 och ska börja sin simundervisning. Det skulle kunna göra en stor skillnad om vårdnadshavare tidigt (eller så fort det är möjligt) tränar vattenvana med sina barn. Därför har det tagits fram filmer som översatts till olika språk. Utöver det erbjuds alla stadier någon form av extra simundervisning för elever som inte når betygsriteriet eller bedöms inte nå betygsriteriet.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-02-24

§ 37

Diariennr: KS-2025/00195

Interpellation: Hur ser simkunnigheten ut hos barn och ungdomar i Umeå kommun? Hanna Lundin Jernberg (L)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen till nästa sammanträde på grund av tidsbrist.

Ärendebeskrivning

Hanna Lundin Jernberg (L) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-02-24

§ 37

Diariennr: KS-2025/00195

Interpellation: Hur ser simkunnigheten ut hos barn och ungdomar i Umeå kommun? Hanna Lundin Jernberg (L)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen till nästa sammanträde på grund av tidsbrist.

Ärendebeskrivning

Hanna Lundin Jernberg (L) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Tjänsteskrivelse

2025-02-14

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2025/00196

Interpellation: Ger S och MP Sjöbacka en ärlig chans? Åsa Bäckström (V)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Åsa Bäckström (V) har inkommit med en interpellation till äldre nämndens ordförande.

Ger S och Mp Sjöbacka en ärlig chans?

Framtiden för Sjöbacka vård- och omsorgsboende i Tavel sjö har länge varit osäker. Boendet föreslogs läggas ned som en del av en omfattande utredning av den kommunala äldre omsorgens lokaler som presenterades under 2023. Motreaktionerna på förslaget om nedläggning blev kraftiga från såväl personal, tavel sjöbor och politiska partier. Resultatet blev att nedlägningsplanerna sattes på paus, och istället lades ett uppdrag i äldre nämnden att utreda förutsättningarna för att Sjöbacka skulle kunna fortsätta i intraprenadform istället.

I detta uppdrag valde man att inte enbart räkna in Sjöbacka i en sådan intraprenadlösning, utan även Tavel sjö hemtjänst och hemsjukvård, trots att dessa verksamheter inte berördes av det ursprungliga nedlägningshotet. Anledningen till detta angavs vara att Sjöbacka vård- och omsorgsboende ensamt inte hade ekonomiska och personella förutsättningar för att kunna drivas ensamt. I den tid då beslutet fattades i äldre nämnden fanns inte skäl att ifrågasätta detta.

Allt eftersom processen med att utreda och förbereda verksamheterna för en potentiell intraprenad fortgått under 2024 har ett antal problem uppstått, vilket i sin tur väcker nya frågor. Ett av dessa problem är att det finns starka signaler att den nuvarande hemtjänstgruppen inte alls är intresserade av att ingå i en sådan intraprenadlösning, utan snarare känner ett stort motstånd till att samplaneras med vård- och omsorgsboendet. Ett annat problem är att den ekonomiska situationen för just hemtjänsten i Tavel sjö är väldigt ansträngd, med ett underskott på 2 miljoner kronor för 2024, vilket är 20% av enhetens intäkter. Detta är inte en tillfällig trend,

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00196

utan hemtjänstgruppens resultat för 2023 var -2,7 miljoner kronor. Sjöbacka vård- och omsorgsboende, i kontrast, har en budget i balans för 2024.

Allt detta skapar en stor osäkerhet kring huruvida en intraprenadlösning för Sjöbacka där även hemtjänsten räknas in är livskraftig, eller ens möjlig. Det väcker också funderingar kring varför det ursprungligen var så viktigt att hemtjänsten skulle ingå i utredningsuppdraget, då det måste ha varit tydligt för styrande partier att hemtjänstenheten hade tuffa ekonomiska utmaningar. Därför ställer Vänsterpartiet följande frågor.

Frågor:

1. Kan du förklara varför driftsformen intraprenad för Sjöbacka vård- och omsorgsboende inte var lämpligt att överväga utan att hemtjänsten och hemsjukvården också ingick, när utredningsuppdraget formulerades?
2. Med hänsyn till intraprenadformens krav på en budget i balans, anser du att det är rimligt att förvänta sig att en intraprenadlösning där en av verksamheterna redovisat så stora negativa resultat de senaste åren är långsiktigt hållbar?
3. Är Socialdemokraterna beredda att överväga Sjöbacka vård- och omsorgsboende som ensam verksamhet i en kommande intraprenadlösning i det fall som utredningen visar att förutsättningarna för en samlad intraprenad inte är gynnsamma?

Carin Nilsson (S), äldrenämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Svar på fråga 1

Bakgrunden till utredningen om Sjöbacka är den sårbarhetsutredning som presenterades för nämnden under hösten 2023. I de förslag sårbarhetsutredningen lämnade fanns bland annat ett förslag om att avveckla verksamheten på Sjöbacka. Detta på grund av att verksamheten bedömdes känslig för rekryteringssvårigheter och att lokalerna saknade viktiga faciliteter som är nödvändiga för att uppfylla arbetsmiljökrav och vårdhygienkrav. Det framkom också en sårbarhet i relation till att försörja verksamheten med sjuksköterskestöd.

Vi gjorde, tillsammans med en bred majoritet i äldrenämnden, bedömningen att gå vidare med flera av utredningens förslag. Vi ansåg dock att det behövdes en fördjupad utredning om Sjöbacka, för att se om det skulle vara möjligt att minska sårbarheterna och därefter ge verksamheten möjlighet att fortsätta. Patientsäkerhet och att våra boenden är robusta över tid ska såklart alltid komma först. Men vi ville se

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00196

om det skulle vara möjligt att minska riskerna och samtidigt värna de andra värden som Sjöbacka ger för bygden.

Den fördjupade utredningen om Sjöbacka presenterades för nämnden i september 2024. Där framkom vilka åtgärder som skulle krävas för att anpassa lokaler för att möta de brister som identifierats i sårbarhetsutredningen. Bristen på arbetskraft och svårigheterna att göra en liten verksamhet bärkraftig över tid, med de krav som i dag ställs på äldreomsorgen, är dock ett återstående problem. Av det skälet föreslog vi från Socialdemokraterna och Miljöpartiet, i samråd med flera av de övriga partierna, bland annat Vänsterpartiet:

Att ge förvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna för att bedriva verksamhet i Tavel sjö i intraprenadform och inom en gemensam organisation som omfattar Hälso- och sjukvård, Särskilt boende och Hemtjänsten i Tavel sjöområdet. Utredningen ska på lämpligt sätt involvera och inhämta synpunkter från personalen inom HSL, hemtjänst och särskilt boende.

Tanken bakom detta är att en liten verksamhet blir mindre sårbar om den ingår i samma organisation som andra verksamheter och därmed får en större personalgrupp som dessutom, genom intraprenadlösningen, får ökad rådighet och flexibilitet i att hitta lösningar på de särskilda utmaningar som små verksamheter på landsbygden ställs inför. Samtliga partier i nämnden, inklusive Vänsterpartiet, ställde sig bakom detta yrkande och uppdrag till förvaltningen. Man kan givetvis alltid diskutera hur ett utredningsuppdrag formuleras bäst, särskilt i efterhand. Men det handlar helt enkelt om att utreda det vi tillsammans i nämnden bedömde var det mest realistiska alternativet för att klara verksamheten på Sjöbacka.

Svar på fråga 2:

Utredningen presenteras, som interpellanten känner till, i mars. Jag vill avvakta utredningens resultat innan jag tar ställning till vilka utmaningar eller möjligheter som finns för en eventuell intraprenad. Det är bättre att vi utgår från utredningen än att vi spekulerar i olika scenarier. Jag kan dock redan nu understryka att jag är mån om att vi har en god dialog över partigränserna när vi kunnat ta del av utredningen för att kunna värdera vad den visar och resonera om vad den bästa vägen framåt är.

Svar på fråga 3:

Låt oss först invänta den utredning vi tillsammans tillsatt och som inom kort presenteras, så att vi vet vad vi har att ta ställning till.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-02-24

§ 38

Diariennr: KS-2025/00196

Interpellation: Ger S och MP Sjöbacka en ärlig chans? Åsa Bäckström (V)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen till nästa sammanträde på grund av tidsbrist.

Ärendebeskrivning

Åsa Bäckström (V) har inkommit med en interpellation till äldrenämndens ordförande.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-02-24

§ 38

Diariennr: KS-2025/00196

Interpellation: Ger S och MP Sjöbacka en ärlig chans? Åsa Bäckström (V)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen till nästa sammanträde på grund av tidsbrist.

Ärendebeskrivning

Åsa Bäckström (V) har inkommit med en interpellation till äldrenämndens ordförande.

Tjänsteskrivelse

2025-03-13

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2025/00284

Interpellation: Behövs fler säkerhetssamordnare i skolan? Veronica Kerr (KD)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Veronica Kerr (KD) har inkommit med en interpellation till gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ordförande.

Behövs fler säkerhetssamordnare i skolan?

Skolan ska vara en trygg arbetsmiljö både för elever och personal. Tyvärr har vi under senare år sett en ökad otrygghet på vissa skolor, där både hot, våld och kränkningar förekommer. Samtidigt har lärare en alltmer ansträngd arbetssituation och svårt att hinna med det som sker i korridorerna och på skolgården. Kristdemokraterna har länge drivit frågan om att stärka tryggheten i skolan genom fler vuxna med särskild kompetens inom säkerhet och brottsförebyggande arbete.

Under 2020 motionerade vi om att anställa pensionerade poliser som säkerhetssamordnare i skolan. Erfarenheter från andra kommuner, exempelvis Hudiksvall, hade visat att en sådan satsning kunde leda till både ökad trygghet och minskad brottslighet i skolan. Dessvärre avslogs motionen av ett i stort sett enigt kommunfullmäktige.

Nu läser vi i Västerbottens-Kuriren 10/3 att Umeå kommun, efter en oroande lägesbild med ökad gängkriminalitet och en brottslighet som sjunker längre ned i åldrarna, valt att inrätta en tjänst som säkerhetssamordnare vid Dragonskolan. Den första personen som anställts är en erfaren före detta polis, och projektet har visat så goda resultat att tjänsten nu blivit permanent. Detta är en glädjande och samtidigt förvånande nyhet med tanke på det starka politiska motstånd som motionen mötte för fem år sedan.

Att förebygga brott och öka tryggheten i skolan ska vara en prioriterad fråga för hela kommunen. Med tanke på de utmaningar vi ser är det viktigt att vi agerar i tid, och det är glädjande att Umeå kommun nu tar flera steg i rätt riktning. Frågan är nu hur vi kan ta detta vidare och säkerställa att fler

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00284

skolor får ta del av samma trygghetsskapande insatser.

Med anledning av detta ställer jag följande frågor:

1. Tycker du att Dragonskolans anställning av en f.d. polis som säkerhetssamordnare är i linje med kommunfullmäktiges avslag på vår motion **Anställ pensionerade poliser i skolan för ökad trygghet** den 25 maj 2020?
2. Hur ser du på behovet av säkerhetssamordnare i skolor i dag jämfört med 2020?
3. Kommer du att verka för att ytterligare säkerhetssamordnare anställs på fler gymnasieskolor?

Peter Vigren (S), gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Denna interpellation innehåller tre frågor. Jag skall försöka besvara dem i tur och ordning:

Svar på fråga 1

Förvaltningens rekommendation till nämnden att avsätta medel för säkerhetsarbete har sitt ursprung i det systematiska kvalitetsarbetet som görs i verksamheterna. Det är helt enkelt så att säkerhetsläget de senaste åren har varit av sådan art att detta är en insats som verksamheten bedömer vore riktig att investera i.

Säkerhetssamordnare, precis som alla andra kompetenser som behövs på skolor, är sådant som verksamheten själva anställer baserat på uttryckta behov, antingen i grunduppdrag eller i systematiskt kvalitetsarbete eller sådant som härstammar från andra källor. Detta kan ske genom riktade satsningar från nämnd rekommenderade av förvaltningen, som i det här fallet, eller genom egna omprioriteringar inom befintlig ram.

Svar på fråga 2

2020, när Kerrs motion behandlades, var alla Sveriges gymnasieelever hemma och hade fjärrundervisning till följd av pandemin. Ganska mycket har hänt i samhället sedan dess. Vi har ett annat säkerhetsläge, vi bedriver inte längre undervisning på fjärr, och vi har ny lagstiftning på väg in som ändrar förutsättningarna.

Skolorna arbetar hela tiden med trygghetsfrågan och vi ligger bra till i nationella jämförelser. Det är för att det bedrivs ett aktivt arbete på skolorna varenda dag. Ibland är det säkerhetssamordnare. Ibland är det

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00284

någon insats från elevhälsan. Ofta är det värdegrundsuppdraget som tas upp och samtalas om. Ibland är det någon särskild insats runt någon särskild elevgrupp. Ibland är andra myndigheter med, ibland inte. Säkerhetssamordnaren är en viktig del i en ganska tät väv av trygghetsskapande insatser och arbetssätt.

Så som svar på frågan: Ja, jag föreställer mig att säkerhetsarbetet på skolorna kommer att behöva skärpas de närmaste åren. Om detta kokar ut i fler säkerhetssamordnare eller något helt annat, det behöver de professionella bedöma.

Svar på fråga 3

Ja, om verksamheten behöver det.

Tjänsteskrivelse

2025-03-13

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2025/00285

Interpellation: Vanvården inom äldreomsorgen i Umeå; Anders Ågren (M)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Anders Ågren (M) har inkommit med en interpellation till äldre nämndens ordförande.

Vanvården inom äldreomsorgen i Umeå

I lokalmedia har vi i omgångar nåtts av skrämmande rapporter om vanvård vid kommunala vård- och omsorgsboenden i Umeå. P4 Västerbotten har under februari sänt flera granskande inslag gällande denna vanvård. Frågan om vanvård har också debatterats i fullmäktige, bl.a. efter en interpellation av Arbetarpartiet i oktober förra året. Trots upprepade larm om omfattande brister och vanvård, så avled en person efter vanvård av ett trycksår (VK 23/3 2025).

De rapporterade avvikelserna under det senaste året har handlat om att boende varit undernärda. Ordinationer om näringsintag har inte följts. Det har saknats kunskaper i såromläggningar och i hygien. Brister i dokumentation och bemötande av personer med demenssjukdom. Vårdplaner följs inte o.s.v.

Allt detta är extremt allvarligt, och djupt inhumant. Problemen har pågått under många år och insatser behövs på flera vård- och omsorgsboende, enligt artikeln i VK. Många ansvariga ska dessutom ha känt till missförhållandena inom äldreomsorgen, men valt att inte agera utan tvärtom försökt "tysta ner och mörka både avvikelser och de som rapporterar".

Med anledning av ovanstående ställer jag följande frågor till äldre nämndens ordförande Carin Nilsson (S):

1. Hur ser du, som högsta ansvarig för äldreomsorgen i Umeå, på dessa rapporter om allvarlig vanvård vid de kommunala vård- och omsorgsboendena?

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00285

2. Vilka åtgärder vidtas för att komma tillrätta med den här situationen?
3. Ansvariga påstås försöka tysta ner både avvikelser och dem som rapporterar – hur omfattande är detta?

Carin Nilsson (S), äldre nämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Svar på fråga 1

Jag reagerade med bestörtning på de allvarliga brister som förekommit. Vi ska alltid erbjuda en trygg och säkert vård- och omsorg. Om det brister ska vi alltid vidta kraftfulla åtgärder för att avhjälpa missförhållanden och förhindra att de inträffar igen. Äldreomsorgen har tydliga rutiner för att rapportera, åtgärda och anmäla allvarliga missförhållanden, så att detta synliggörs. Jag vill därför uppmuntra medarbetare att fortsätta rapportera avvikelser så att de kan åtgärdas och så att det kan förhindras att de upprepas eller leder till mer allvarliga situationer.

Svar på fråga 2

Jag vill förtydliga att bristerna blev kända innan de rapporterades i media och att åtgärder vidtogs omedelbart när förvaltningen fick kännedom om bristerna. Det har genomförts ett stort antal åtgärder, såväl direkta åtgärder riktade till verksamheten som åtgärder som kommer att pågå en längre tid för att stärka verksamheterna. Antalet undersköterskor med handledande uppdrag har förstärkts i flera verksamheter, bl.a. för att öka antalet utbildningstillfällen kring hygienrutiner och sårvård på plats i verksamheten. Det har också gjorts en utökning av antalet sjuksköterskor i äldreomsorgen, vilket är en flerårig satsning. Alla särskilda boenden har fått eller har en inplanerad utbildning i nutrition och näringsintag för äldre under ledning av dietist. I dagsläget är det två särskilda boenden som ännu inte genomfört utbildningen. Verksamheterna har alltid tillgång till stöd från dietist vid behov. Personal utbildas vid nyanställning och löpande under året i frågor som basal hygien, dokumentation, avvikelserapportering och rapportering av missförhållanden. Genom äldreomsorgslyftet utbildas vårdbiträden och undersköterskor för att höja den generella kompetensnivån i verksamheterna.

Äldre nämnden har löpande fått information om de händelser som inträffat och de åtgärder som vidtagits och fortsatt vidtas. Det allvarliga missförhållandet har anmälts till Inspektionen för vård och omsorg, IVO, för granskning för att vi ska kunna säkerställa att rätta och tillräckliga åtgärder satts in. IVO har återkommit till nämnden med sitt beslut och bedömt att det hanterats korrekt. IVO har avslutat ärendet.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00285

Från den enhet som varit uppmärksamman en längre tid i media sker en kontinuerlig rapportering varje vecka utifrån framtagna handlingsplan till förvaltningsledningen och till mig som ordförande. Jag kan konstatera att det skett ett omfattande arbete med att ta itu med de faktorer som bidragit till missförhållanden; Alla genomförandeplaner är nu uppdaterade och aktuella. Alla signerade listor är kompletta. Nutrition är kontrollerat och alla vårdtagare är viktstabla. Personalen har fått handledning av demensteam och man har säkerställt att avvikelser dokumenteras tydligt och i rätt ordning.

Svar på fråga 3

Såväl nämndens som förvaltningens uppfattning är att personal ska uppmuntras att rapportera avvikelser. Hantering av avvikelser är en del av nämndens systematiska kvalitetsarbete. När en avvikelse uppmärksammas utreds den och åtgärder vidtas för att förhindra att liknande händelser upprepas. Äldreomsorgen har arbetat aktivt för att öka rapporteringsbenägenheten, då rapportering av avvikelser ses som ett tecken på hög säkerhetskultur. Alla medarbetare är dessutom skyldiga att rapportera avvikelser och missförhållanden inom ramen för sitt yrkesutövande. Att antalet avvikelser har ökat behöver inte betyda att det finns högre grad av allvarliga missförhållanden i verksamheterna. När vi kan sätta in åtgärder i tid för att förhindra att avvikelser upprepas, kan vi förebygga och minimera allvarliga händelser och allvarliga missförhållanden.

Risk för allvarliga missförhållanden/missförhållanden, allvarliga vårdskador eller risk för allvarliga vårdskador anmäls också alltid till IVO utifrån upprättade rutiner.

Tjänsteskrivelse

2025-03-14

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2025/00290

Interpellation: Hur går det med namngivningen av gata efter tidigare statsministern Ola Ullsten? Anders Ågren (M)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Anders Ågren (M) har inkommit med en interpellation till byggnadsnämndens ordförande.

Hur går det med namngivningen av gata efter tidigare statsministern Ola Ullsten?

I november 2018 så beslutade kommunfullmäktige att besvara en motion om att namnge en gata på Teg i Umeå efter den tidigare statsministern och folkpartiledaren Ola Ullsten (1931-2018). Detta efter en motion av dåvarande gruppledaren i Liberalerna, Peder Westerberg. Motionen besvarades positivt med hänvisning till att byggnadsnämnden hade ställt sig bakom en skrivelse från Lantmäteriet och förordade att vid kommande namnsättning ha namnförslaget i åtanke.

Vi moderater anser att idén att namnsätta en gata efter Ola Ullsten är mycket bra. Umeå har endast haft en invånare på posten som Sveriges statsminister och det är Ola Ullsten. Han var Sveriges statsminister 1978–1979 och utrikesminister 1979–1982. Under många år var han även ambassadör i länder som Kanada och Italien. Ullsten var född och uppvuxen på Teg.

Men nu har det alltså gått mer än sex år sedan motionen bifölls gällande namngivning av gata, och än så länge har ingen gata förärats med Ullstens namn.

Med anledning av ovanstående ställer jag följande fråga till byggnadsnämndens ordförande (S):

Hur går det - när kommer Ola Ullsten att få en gata uppkallad efter sig?

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00290

Mikael Berglund (S), byggnadsnämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Ola Ullsten står på listan för personer som ska få en plats uppkallad efter sig vid tillfälle i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. Då det händer mycket på Teg i planeringen framåt så ser byggnadsnämnden att förutsättningarna är goda att det kommer att komma ett lämpligt objekt inom en överskådlig framtid. Enligt uppgift var Ola Ullsten uppvuxen vid fd Expo, så vi söker gärna en plats på den östra sidan om Tegsesplanaden (fd E4:an). I februari 2023 namnsattes en kortare cykelväg i närheten av hans barndomshem, men bedömningen blev att det inte var lämpligt att döpa en så marginell gata efter en statsminister. Det kommer nog bättre platser som vi alla känner är mer passande.

Tjänsteskrivelse

2025-03-14

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2025/00291

Interpellation: I händelse av en samhällskris eller ett krig - hur ser den övergripande beredskapen och stödet ut för personer med funktionsnedsättning? Hanna Lundin Jernberg (L)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Hanna Lundin Jernberg (L) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

I händelse av en samhällskris eller ett krig - hur ser den övergripande beredskapen och stödet ut för personer med funktionsnedsättning?

Myndigheten för delaktighet (MFD) har granskat kommunernas beredskap för att stödja personer med funktionsnedsättning vid samhällskriser eller i händelse av krig. Undersökningen visar att många oroar sig för hur de ska klara sig vid olyckor, katastrofer eller långvariga avbrott i samhällsviktiga tjänster som el, vatten och telekommunikation. Kommer hjälpen i tid? Är skyddsrummen tillgängliga?

Rapporten från MFD bekräftar att oron är befogad. Kommunernas krisberedskap tar ofta inte tillräcklig hänsyn till behoven hos personer med funktionsnedsättning. Bristerna märks på flera områden – funktionshinderperspektivet saknas i den övergripande planeringen för kriser och krig, och de som ansvarar för beredskapen har ofta begränsad kunskap om funktionshinderfrågor.

Sex av tio kommuner uppger att de saknar tydliga mål, riktlinjer eller strategier för att inkludera funktionshinder- och tillgänglighetsaspekter i krisberedskap och civilt försvar. Samtidigt är kunskapen om beredskapsfrågor begränsad bland de som arbetar med funktionshinderfrågor. Dessutom fokuserar kommunernas krisplanering oftast på personer som redan får kommunala insatser, medan de saknar rutiner för att identifiera behoven hos dem som står utanför dessa system. Endast en av tre kommuner har etablerade rutiner eller arbetssätt för att nå ut till alla invånare med funktionsnedsättning vid en kris.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00291

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande:

1. Vad har Umeå kommun för formulerade målsättningar, riktlinjer eller strategiska beslut om funktionshinders- och tillgänglighetsarbete inom kommunens övergripande krisberedskap och civilt försvar?
2. Vad har Umeå kommun för rutiner eller arbetssätt för att säkerställa att information kan nå alla kommuninvånare med funktionsnedsättning i händelse av kris eller krig?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande överlämnar besvarandet till Andreas Lundgren (S), individ- och familjenämndens ordförande som lämnar följande skriftliga svar:

Hanna Lundin Jernberg har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande som överlåtits till mig. Här följer svar på interpellationens frågor:

Svar på fråga 1

Kommunen har tagit del av MFD:s rapporter och känner till utmaningarna. Ännu saknas specifika skrivningar om detta i styrdokumentet för civil beredskap, men en omställning pågår för att hela organisationen ska ha ett mer robust beredskapsarbete. Det pågår ett arbete med nya vägledningar och riktlinjer som särskilt kommer att lyfta funktionshinders- och tillgänglighetsperspektivet. I kommande arbete med trygghetpunkter görs också behovsanalys för att säkra tillgängligheten.

Svar på fråga 2

Kommunens rutiner och arbetssätt för kommunicera vid kris eller krig skiljer sig inte mycket från hur kommunen kommunicerar till vardags. Enligt likhetsprincipen ska kommunen arbeta på samma sätt, förutsatt att man har tillgång till ordinarie möjligheter och kanaler. Den externa kommunikationen följer i huvudsak strategin för extern kommunikation, och vid kriser tillämpas kriskommunikationsplanen, som utvecklas kontinuerligt och finns att ta del av på intranätet. Planerna innefattar att kommunens kommunikation ska vara tillgänglig och inkludera alla invånare. Med dagens teknik och individuella hjälpmedel är det möjligt att nå långt med kommunens ordinarie huvudkanaler, till exempel umea.se. Webbplatsen uppfyller i stort lagen om tillgänglighet till digital offentlig service och erbjuder information också till invånare med funktionsnedsättning. Många i målgruppen har också själva tekniska

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00291

hjälpmedel för att kunna ta del av innehåll på nätet. Kommunens kommunikatörer arbetar ständigt för att upprätthålla och utveckla tillgänglig information för alla via kommunens egna digitala huvudkanaler. Det finns också möjligheter, till vardags och vid kris, att rikta information direkt till målgrupper med särskilda behov, ofta på verksamhetsnivå. Det pågår ett arbete med att ta fram ett avsnitt om just detta i kriskommunikationsplanen.

Det finns också planer för reservkanaler beskrivna i kriskommunikationsplanen. Kommunen har också möjlighet att utifrån händelse och vid behov samarbeta med andra aktörer och nyttja deras kanaler, både som ett komplement till egna kanaler och för att nå särskilda målgrupper. Det handlar till exempel om SR, SVT, lokala medier i övrigt, krisinformation.se, Umeå universitet, Region Västerbotten, Länsstyrelsen, föreningar, trossamfund, frivilligorganisationer med flera. Det är ofta avgörande att samverka med andra vid en allvarlig krishändelse. Sveriges radio har ett särskilt ansvar i händelse av kris och P4 är nödkanal för att skicka VMA, viktigt meddelande till allmänheten. VMA kan tas emot på olika sätt, via radio och TV, SMS, flera olika appar och talmeddelande och det är också anpassat för invånare med funktionsnedsättning.

Tjänsteskrivelse

2025-03-21

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2025/00315

Interpellation: Hur kommer det avskaffade spårbytet för asylsökande påverka kommunens personalförsörjning? Bore Sköld (V)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Bore Sköld (V) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Hur kommer det avskaffade spårbytet för asylsökande påverka kommunens personalförsörjning?

Spårbyte har varit en möjlighet för personer som fått avslag på sin asylansökan att ansöka om uppehålls- och arbetstillstånd utan att behöva lämna Sverige. Detta har inneburit att asylsökande som etablerat sig på arbetsmarknaden under asylprocessen har kunnat stanna kvar i landet genom att uppfylla kraven för arbetstillstånd.

Den 12 mars 2025 beslutade riksdagen att avskaffa möjligheten till spårbyte, vilket innebär att personer som tidigare kunnat stanna i Sverige genom denna process nu riskerar utvisning, även om de uppfyller försörjningskraven, en regeländring som träder i kraft nu den 1 april.

Inom Umeå kommuns vård- och omsorgssektor finns ett antal medarbetare som beviljats tidsbegränsat arbetstillstånd genom spårbyte. Avskaffandet av spårbyte innebär att dessa medarbetare inte kommer att kunna förlänga sina arbetstillstånd och därmed riskerar utvisning, oavsett om de uppfyller de nya försörjningskraven eller inte.

Migrationsverket uppskattar att cirka 4 700 personer i Sverige har beviljats arbetstillstånd genom spårbyte, men det finns ingen exakt statistik över vilka yrkesgrupper dessa personer tillhör. Det är dock känt att många av dem arbetar inom vård- och omsorgssektorn, där det redan råder brist på personal. I Umeå riskerar konsekvenserna av de ändrade reglerna bli särskilt kännbara, med tanke på de tilltagande svårigheterna med att kompetensförsörja kommunens omsorgsverksamheter.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00315

Frågor:

Hur många anställda inom Umeå kommuns vård- och omsorgsverksamheter påverkas av det kommande avskaffandet av spårbyte?

Vilka åtgärder planerar kommunen att vidta för att hantera den potentiella personalbrist som kan uppstå till följd av denna regeländring?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande överlämnar besvarandet till personalnämndens ordförande som lämnar följande skriftliga svar:

Den förändrade lagstiftningen har nyligen kommit Umeå kommun tillkänna och en utarbetad strategi för att möta konsekvenserna finns inte ännu. Utifrån förutsättningarna kommer det troligen inte gå att utarbeta en fulländad strategi för ändamålet heller.

När det gäller vård och omsorg i sin helhet finns inga möjligheter att uttala sig om hur stort antal medarbetare som berörs om förändringen. Detta beror på att det bara är Äldreomsorgsförvaltningen som idag har utarbetat ett systemstöd där man får upp medarbetare i en varsellista två månader innan deras arbetstillstånd löper ut. Denna hantering är möjlig utifrån att Äldreomsorgens rekryteringscentrum sköter all rekrytering och administrerar anställningsprocessen och då också ansvarar för att säkerställa att arbetstillstånd finns. Stöd- och omsorgsförvaltningen som också räknas in i vård och omsorg har inte samma organisering och saknar systemstödet vilket gör att likvärdiga uppgifter inte går att få fram här.

Men även om äldreomsorgen har möjlighet att följa medarbetare där arbetstillstånden är nära att löpa ut så täcker inte det behovet som den nya lagstiftningen innebär. Arbetsgivaren har ingen notering om huruvida medarbetaren har gjort ett spårbyte innan arbetstillståndet beviljats och därmed kan vi inte heller veta om man berörs av förändringen.

Det är dock sannolikt att majoriteten av dom medarbetare som finns i Umeå kommun som också har arbetstillstånd omfattas av detta då det är synnerligen ovanligt att vi anställer personer som ansöker om anställning från sitt hemland och därefter arbetskraftsinvadrar.

För äldreomsorgens del så är uppskattningen att det rör sig om cirka 150 medarbetare men då systemstödet som finns är utformat för detta ändamål går det inte att få fram ett exakt underlag utan dom berörda medarbetarna kommer upp två månader innan tillståndet löper ut. För

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00315

Umeå kommun i stort finns ingen sammanställning på antal medarbetare som omfattas.

Tjänsteskrivelse

2025-03-21

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2025/00316

Interpellation: Oroväckande förändringar av visselblåsarfunktionen; Davis Kaza (AP) och Patrik Brännberg (AP)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Davis Kaza (AP) och **Patrik Brännberg (AP)** har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Oroväckande förändringar av visselblåsarfunktionen

Under 2021 infördes en ny lag som skärpte kraven på hur kommunala visselblåsarfunktioner skulle vara utformade: Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden. Under 2024 inrättades en förbättrad visselblåsarfunktion för Umeås kommunala verksamheter.

Många kommunanställda uppfattade den tidigare utformningen av visselblåsarfunktionen som både osäker och otrygg. Vi anser att den nya utformningen av visselblåsarfunktionen var ett stort och viktigt steg framåt, inte minst att anonymiteten tas på allvar och att anmälningarna tas emot av en oberoende aktör. Än viktigare för förtroendet är att de personer som kommunen utsett att fatta beslut inom visselblåsarfunktionen är oberoende och självständiga och att inte förvaltningsledning och direktörer kontrollerar funktionen.

Detta inte minst för den verksamhet som bedrivs inom ramen för äldreomsorgen – där vanvård har förekommit.

Vi har tyvärr nåtts av uppgifter om dramatiska förändringar i sammansättningen av visselblåsarfunktionen. Detta fyller oss med stor oro.

Mot bakgrund av detta vill vi ställa följande frågor:

1. Stämmer det att flera utsedda representanter (i form av självständiga och kunniga medarbetare som inte är chefer) i visselblåsarfunktionen tvingats lämna denna mot sin vilja och efter påtryckningar?

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00316

2. Stämmer det att stadsdirektören därefter beslutat om att återinsätta direktörer och chefer i visselblåsarfunktionen - precis som det var innan förändringen 2024?
3. Hur många anmälningar har inkommit till visselblåsarfunktionen rörande Umeås kommunala verksamheter – förvaltningar och bolag – under perioden 1 juni 2024 fram till dagens datum (20 mars 2025)?
4. Hur många har inkommit under tiden dessförinnan?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande överlämnar besvarandet till personalnämndens ordförande Tomas Wennström (S) som lämnar följande skriftliga svar:

Svar på fråga 1

Sedan 1 juni 2024 finns för Umeå kommun en ny modell för visselblåsarfunktion med en delad ansvars- och uppgiftsfördelning mellan utomstående upphandlad aktör och en intern styrgrupp för Umeå kommuns visselblåsarfunktion i syfte att säkerställa objektiv och saklig hantering av en lagstadgad funktion.

Det är viktigt att Umeå kommun har en visselblåsarfunktion med goda förutsättningar för såväl utomstående aktör som intern styrgrupp att genomföra sina uppdrag. Nu efter en tid med den nya modellen har stadsdirektören uppfattat att visselblåsarfunktionen behöver följas upp vad gäller dimensionering, ansvarsfördelning, arbetsformer och organisation för visselblåsarfunktionen för att säkerställa goda förutsättningar för visselblåsarfunktionen.

Stadsdirektören har beslutat att tillsätta en extern översyn av den nuvarande modellen för visselblåsarfunktion och bedömde att en ny styrgrupp behövde utses till följd av att delar av tidiga grupp önskat kliva av uppdraget. Den utomstående aktörens arbete fortsätter alltså utan förändring.

Svar på fråga 2

Stadsdirektören har beslutat att utse en ny intern styrgrupp som består av tre personer. Två av dessa är chefer. En av dessa chefer har tidigare ingått i den interna styrgruppen.

Svar på fråga 3

Umeå kommuns visselblåsarfunktion gäller bara för nämnder och förvaltningar vid primärkommunen. Bolagen omfattas inte av denna

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00316

funktion. De kommunala bolag som omfattas av visselblåsarlagen har egna visselblåsarfunktioner.

19 stycken anmälningar har kommit in till visselblåsarfunktionen under tiden 1 juni 2024 – 20 mars 2025. Uppgiften är lämnad av den utomstående aktören.

Det är inte säkert att alla anmälningar har bedömts utgöra visselblåsningar enligt visselblåsarlagens mening.

Svar på fråga 4

12 stycken.

Det är inte säkert att alla har bedömts utgöra visselblåsningar enligt visselblåsarlagens mening.

Tjänsteskrivelse

2025-03-28

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2025/00349

Fråga: När ska kommunen möjliggöra besöksparkeringar och sluta bötfälla bilburna besökare i Tomtebo gård? Hanna Lundin Jernberg (L)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Hanna Lundin Jernberg (L) har inkommit med en fråga till tekniska nämndens ordförande.

När ska kommunen möjliggöra besöksparkeringar och sluta bötfälla bilburna besökare i Tomtebo gård?

Tomtebo gård är ett nytt bostadsområde som är beläget mellan Tavleliden och Nydalasjön. Än är inte området färdigt men flera hus har varit färdigställda i flera års tid. Att åka med bil och besöka någon man känner som bor i området innebär viss svårighet då det inte finns besöksparkeringar förutom längst in i området intill Nydalasjön. Den parkeringen nyttjas ofta av de som besöker sjön och nyttjar dess rekreationsmöjligheter men ligger också långt från de som bor i den östra delen av området. Det ska tilläggas att det även finns ett parkeringshus i bostadsområdet men det är inte öppet för besökare att parkera i. I östra delen av området närmast infarten från Tomtebovägen har därför besökare naturligt ställt sig längs gatan och på större ytor när man vill besöka de som bor där. Många av dessa personer har under vintern fått parkeringsböter. Ingen kommunikering har skett med de som bor i området om förbud att parkera och inga parkeringsskyltar från kommunens sida har placerats ut. Förvisso att fastighetsägare har som ansvar att till viss del skapa besöksparkering men kommunen har lagt upp en planbeskrivning av området där det är angivet att det ska finnas gatuparkering i området. Att människor blir upprörda över situationen är inte konstigt.

Med anledning av detta vill jag fråga tekniska nämndens ordförande Christina Bernhardsson (S):

1. Tycker du att det är rätt att bötfälla personer när kommunen varken markerat tydligt med skyltar vart i området man får parkera och dessutom

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00349

inte kommunicerat med de som bor i området samt vad tänker kommunen göra för att möjliggöra besöksparkeringar, exempelvis gatuparkering, i området?

Tjänsteskrivelse

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2024/00813

Motion 12/2024: Inför studieroteam i Umeå kommuns skolor; Anders Norqvist (L)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

Att avslå motion nr 12/2024 i enlighet med yttranden i för- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

Ärendebeskrivning

I en motion väckt i kommunfullmäktige yrkar Anders Norqvist (L) att:

- För- och grundskolenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får i uppdrag att utreda hur modellen med studieroteam skulle kunna organiseras i Umeås skolor.
- Studieroteam som arbetsmodell efter utredning testas som pilotverksamhet i ett par av Umeås skolor som identifierat låg studiero som ett betydande problem, med professionell utvärdering efter genomförd testperiod
- Möjligheten att sprida arbetssättet till alla stadens skolor utreds och möjliggörs om utvärderingen av pilotverksamheten blir framgångsrik.

För- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har yttrat sig och föreslår att motionen ska avslås. Nämnderna hänvisar i sina yttranden till att det redan idag genomförs insatser för ökad studiero.

Beslutsunderlag

Motion nr 12/2024

För- och grundskolenämndens protokoll 2025-02-20, § 15

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens protokoll 2025-02-19, § 24

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2024/00813

Beslutet ska skickas till

Motionären

För- och grundskolenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Margareta Alfredsson
Stadsdirektör

Sofia Gustafsson
Nämndssekreterare

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-02-20

§ 15

Diariennr: SK-2024/00444

Yttrande om motion (L) 12/2024 - Inför studieroteam i Umeå kommuns skolor**Beslut**

För- och grundskolenämnden beslutar att ställa sig bakom yttrandet nedan och att föreslå kommunfullmäktige att motionen *Inför studieroteam i Umeå kommuns skolor* ska avslås.

Reservation: Elmer Eriksson (M) till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Motion 12/2024 har inkommit från Liberalerna, *Inför studieroteam i Umeå kommuns skolor*. Motionen föreslår att studieroteam ska inrättas för att elever ska känna studiero och skolans personal ska kunna fokusera på det lärande uppdraget. Enligt motionen ska undervisningen fredas med hjälp av studieroteam genom att teamet kan ta ut som stör från klassrummet och kontakta föräldrar. Teamet ska förutom störningar också hantera elever som kommer för sent samt arbeta förebyggande när inga störningar finns att hantera.

Yttrande

För- och grundskolenämnden anser att trygghet, studiero, ordningsregler och nolltolerans mot kränkningar är områden som ska prioriteras i våra skolor.

Enligt skollagen har alla elever rätt till en trygg och stödjande skolmiljö. Det är skolans och ytterst huvudmannens ansvar att skapa trygghet och studiero. Med studiero menas att det ska finnas goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Eleverna ska också göras delaktiga i arbetet med ordningsregler på skolan (Skollag kap 5).

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 319 ff) framgår att det förebyggande arbetet gällande trygghet och studiero är centralt. Det är skolans, och ytterst rektorns, ansvar att skapa trygghet och studiero i

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag2025-02-20

skolan. En viktig förutsättning för detta är att elever, lärare och annan personal känner ett gemensamt ansvar och har respekt för varandra i skolan samt att skolan även involverar eleverna och elevernas vårdnadshavare i arbetet med att skapa gemensamma utgångspunkter för en trygg skolmiljö.

Inom Umeå grundskolor pågår ett kontinuerligt främjande och förebyggande arbete för att skapa en bra lärmiljö för alla elever. Grundskolan arbetar med närvaro och frånvaro enligt ”Rutin för skolplikt och rätt till utbildning inom för- och grundskolenämndens ansvarsområde i Umeå kommun”. Där finns det beskrivet hur skolorna ska främja närvaro och motverka frånvaro. När ordningsregler inte följs eller det finns frånvaro ska skolan utreda orsakerna till detta. Det utredande, åtgärdande och uppföljande arbetet ska genomföras i samråd med eleven, elevens vårdnadshavare och elevhälsan inom ramen för skolans elevhälsoarbete.

Skolans elevhälsoarbete leds av rektor och elevhälsoteamet där kurator, skolsköterska, skolpsykolog och speciallärare/specialpedagog ingår. Utöver dessa funktioner finns lärare, lärare inom fritidshem, socialpedagoger och skolvärddar för ökad trygghet och trivsel på raster samt för att stötta elever som kan behöva extra stöd. På samtliga högstadieskolor finns det **Flexteam** där personal kan möta upp elever med anpassad studiegång eller enskild undervisning samt på ett flexibelt sätt ta emot elever som behöver arbeta i en anpassad lärmiljö under vissa delar av skoldagen. **Team skolnärvaro** stödjer rektor, elevhälsa samt lärare i arbetet med att utreda och analysera orsaker till skolfrånvaro. **Pedagogiska stödteam** finns som rektor kan anlita vid behov om det till exempel behöver arbetas med studiero i en specifik klass.

Det arbete som genomförs idag inom området studiero fokuserar på det åtgärdande, främjande och förebyggande arbetet och baseras på skolornas systematiska kvalitetsarbete där resultat och analys av elevenkäterna, trygghetsvandringar samt samarbete med elevskyddsombud utgör grunden. För att tillgängliggöra lärmiljön och öka studieron behöver skolorna fortsättningsvis genomföra insatser som

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-02-20

utgår ifrån skolornas identifierade utvecklingsområden och baseras på varje skolas kontext.

Det är svårt att jämföra svenska skolor med amerikanska skolor. I Sverige och inom grundskolan i Umeå bedrivs verksamheten i enlighet med svenska skollag och Skolverkets rekommendationer. Skollagens kapitel 5 "Trygghet och studiero" har förtydligats med bestämmelser kring disciplinära och andra särskilda åtgärder där bland annat allmänna befogenheter för personalen förtydligas. Det kommer också en ny utredningen om stärkt trygghet och studiero i skolan som kommer att presenteras i början av 2025.

Umeå kommun har nyligen startat akutskola. Akutskola är en organisatorisk lösning för att en elev tillfälligt ska få undervisning utanför den egna skolenheten. En tillfällig placering är en disciplinär åtgärd som regleras i skollagen.

I och med att det finns en fungerande systematik och organisation för skolornas arbete och att det utifrån detta arbete genomförs insatser för studiero, förbättringar i arbetsmiljö och undervisningens kvalitet anser för- och grundskolenämnden att motionen om studieroteam ska avslås.

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion (L) 12/2024 – Inför studieroteam i Umeå kommuns skolor

Beredningsansvarig

Lina Gullbrand, skolstrateg grundskola

Yrkanden

Elmer Eriksson (M) för bifall till motionen.

Jens Backman (S), Lucas Nilsson (KD), Maria Lindvall (-)(L), Tobias Holmbom (V), Arvid Lundberg (MP) och Ron Mahieu (C) för bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Propositionsordning

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-02-20

Ordföranden prövar bifall till tjänsteskrivelsens förslag mot bifall till motionen och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se märk ämnesraden med: KS-2024/00813

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2025-02-19

§ 24

Diariennr: SK-2024/00444

Yttrande om motion (L) 12/2024 - Inför studieroteam i Umeå kommuns skolor**Beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att ställa sig bakom yttrandet nedan och att föreslå kommunfullmäktige att motionen *Inför studieroteam i Umeå kommuns skolor* ska avslås.

Reservation: Anders Norqvist (L) till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Motion 12/2024 har inkommit från Liberalerna, "Inför studieroteam i Umeå kommuns skolor". Motionen föreslår att studieroteam ska inrättas för att elever ska känna studiero och lärare ska kunna fokusera på det lärande uppdraget. Elever som kommer sent till lektionen och därmed kanske stör undervisningen ska ta kontakt med studieroteamet som meddelar vårdnadshavare, följer eleven till klassrummet samt samtalar med eleven om vikten av att komma i tid. Studieroteamet ska kunna komma och hjälpa en lärare att avlägsna elever som stör från ett klassrum för att freda undervisningen. Studieroteamen bör innehålla samtliga av skolans personalkategorier. Amerikanska skolor tas upp som lärande exempel.

Yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden håller med förslagsställaren att trygghet, studiero, ordningsregler och nolltolerans mot kränkningar är områden som behöver prioriteras och ingår i skollagen. I styrkortet följs dessa delar upp årligen.

Enligt skollagen har alla elever rätt till en trygg och stödjande skolmiljö. Det är skolans och ytterst huvudmannens ansvar att skapa trygghet och studiero. Med studiero menas att det ska finnas goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Eleverna ska också göras delaktiga i arbetet med ordningsregler på skolan. (Skollag kap 5)

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2025-02-19

Alla elever på Umeå gymnasieskolor (UGS) besvarar varje år en elevenkät (Skolinspektionens frågor) där dessa områden ingår. 2024 var elevernas upplevelse av trygghet i skolan 8,7 av 10 i jämförelse med Rikets 8,4. Studiero fick 6,9 jämfört med 6,3 i Riket.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 319 ff) framgår att det förebyggande arbetet gällande trygghet och studiero är centralt. Det är skolans, och ytterst rektorns, ansvar att skapa trygghet och studiero i skolan. En viktig förutsättning för detta är att elever, lärare och annan personal känner ett gemensamt ansvar och har respekt för varandra i skolan samt att skolan även involverar eleverna i arbetet med att skapa gemensamma utgångspunkter för en trygg skolmiljö.

Skolans elevhälsoarbete leds av rektor och elevhälsoteam där kurator, skolsköterska, skolpsykolog och speciallärare/specialpedagog ingår. Utöver dessa funktioner finns lärare, elevkonsulenter, socialpedagoger och skolvårdar för ökad trygghet och trivsel på raster samt för att stötta elever som kan behöva extra stöd. Rektor, lärare, elevhälsa arbetar förebyggande och främjande på individ och gruppnivå med till exempel studiero för en god skolmiljö. Elevkonsulenter och socialpedagoger finns för att stötta elever som kan behöva extra stöd, till exempel kan det finnas olika orsaker till sena ankomster eller att man stör.

Inom UGS pågår kontinuerligt främjande arbete för att skapa en god studiemiljö för elever. Ledarskap i klassrummet och gemensamt förhållningssätt är A och O. Elever som inte följer ordningsregler eller har hög frånvaro finns det inarbetade rutiner för hur skolorna ska arbeta för att komma till rätta med detta. Skolvårdar finns för att öka trygghet och trivsel på raster.

Det arbete som genomförs idag inom området studiero fokuserar på det främjande och förebyggande arbetet och baseras på skolornas systematiska kvalitetsarbete där resultat och analys av elevenkäterna utgör grunden. För att tillgängliggöra lärmiljön och öka studieron behöver skolorna fortsättningsvis genomföra insatser som utgår ifrån skolornas identifierade utvecklingsområden. Inom UGS behöver vi fortsätta utveckla det arbete som pågår inom dessa områden för att öka studiero och

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag2025-02-19

trivsel. Vi ser inte behov av att införa nya befattningar för att genomföra arbetet.

Det är svårt att jämföra vår svenska skola med amerikanska skolor. I Sverige och inom UGS i Umeå bedriver vi verksamhet utifrån Skollagen och Skolverkets rekommendationer.

Sammanfattningsvis anser gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att motionen från liberalerna: "Inför studieroteam i Umeå kommuns skolor" utifrån förvaltningens yttrande ska avslås eftersom det redan idag genomförs insatser för ökad studiero som utgår från det systematiska kvalitetsarbetet och skolornas identifierade utvecklingsområden.

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion – Inför studieroteam i Umeå kommuns skolor

Beredningsansvarig

Cathrin Backman Löfgren, utbildningsstrateg

Yrkanden

Peter Vigen (S), Mariam Salem (MP) och Daniell Andersson (V) för bifall till tjänsteskrivelsen.

Anders Norqvist (L), Frida Fröberg (KD) och Madelene Nord (M) för bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden prövar bifall till tjänsteskrivelsens förslag mot bifall till motionen och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se märk ämnesraden med: KS-2024/00813

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2025-02-19

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

MOTION TILL UMEÅ KOMMUNFULLMÄKTIGE

Inför studieroteam i Umeå kommuns skolor

Liberalerna har länge prioriterat frågor som rör trygghet och studiero i skolan genom höga förväntningar på eleverna, tydliga ordningsregler och nolltolerans mot kränkningar. Vidare menar vi att skolan utifrån forskning och erfarenhet alltid måste arbeta med studieron i klassrummet, med fokus på att stärka lärarens roll och ledarskap.

Enligt skolinspektionen uppger elever generellt att studieron är låg i landets skolor. I årskurs 8 är det så få som hälften som upplever att det är lugn och ro på lektionerna. Det är lika allvarligt att endast 6 av 20 elever anser att vuxna i skolan reagerar på kränkningar. Umeå är inte undantaget från detta. När skolinspektionen i november 2021 gjorde en tillsyn på Obbola skola resulterade det i både en anmärkning och ett föreläggande på grund av bristande studiero. Båda riktade mot skolans huvudman, Umeå kommun.¹

För att eleverna ska känna studiero i Umeås skolor samt att lärarna och skolans personal fortsatt ska kunna fokusera på det lärande uppdraget vill Liberalerna inrätta studieroteam. Blir det oordning i klassrummet ska läraren kunna kalla på ett studieroteam som hanterar vidare åtgärder utanför klassrummet. Undervisningen ska fredas för övriga elever. Studieroteamet dyker omgående upp och tar ut de som stör. Teamet tar kontakt med föräldrar och följer upp situationen.

Andra exempel kan vara att den elev som kommer sent inte går direkt till lektion utan till expeditionen där den möts av någon ur teamet. Eleven får ett samtal om varför den kommit in sent, och följs sedan av en vuxen till klassrumsdörren för att entren ska ske utan störande av undervisningen. Denna modell, med förebild från USA, innebär således en funktion som hanterar störningar och sena ankomster så att lärarna inte behöver avbryta sina lektioner

I amerikanska skolor är det en biträdande rektor som har särskilt ansvar för studieroteamet och disciplinära frågor. Teamet består ofta av kurator samt fritidsledare och när inga störningar finns att hantera, jobbar dessa förebyggande i korridorer och elevutrymmen. Vid uppbyggnaden av dessa team är det viktigt att skolans samtliga personalkategorier är delaktiga, en gemensam syn är nödvändig för att detta ska fungera.

¹ <https://www.vk.se/2022-09-05/flera-ar-utan-studiero-pa-obbola-skola>

Därför yrkar Liberalerna att kommunfullmäktige beslutar att:

1. För- och grundskolenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får i uppdrag att utreda hur modellen med studieroteam skulle kunna organiseras i Umeås skolor.
2. Studieroteam som arbetsmodell efter utredning testas som pilotverksamhet i ett par av Umeås skolor som identifierat låg studiero som ett betydande problem, med professionell utvärdering efter genomförd testperiod.
3. Möjligheten att sprida arbetssättet till alla stadens skolor utreds och möjliggörs om utvärderingen av pilotverksamheten blir framgångsrik.

Anders Norqvist (L). Skolpolitisk talesperson.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-03-18

§ 51

Diariennr: KS-2024/00813

Motion 12/2024: Inför studieroteam i Umeå kommuns skolor; Anders Norqvist (L)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motion nr 12/2024 i enlighet med yttranden i för- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

Ärendebeskrivning

I en motion väckt i kommunfullmäktige yrkar Anders Norqvist (L) att:

- För- och grundskolenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får i uppdrag att utreda hur modellen med studieroteam skulle kunna organiseras i Umeås skolor.
- Studieroteam som arbetsmodell efter utredning testas som pilotverksamhet i ett par av Umeås skolor som identifierat låg studiero som ett betydande problem, med professionell utvärdering efter genomförd testperiod
- Möjligheten att sprida arbetssättet till alla stadens skolor utreds och möjliggörs om utvärderingen av pilotverksamheten blir framgångsrik.

För- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har yttrat sig och föreslår att motionen ska avslås. Nämnderna hänvisar i sina yttranden till att det redan idag genomförs insatser för ökad studiero.

Beslutsunderlag

Motion nr 12/2024

För- och grundskolenämndens protokoll 2025-02-20, § 15

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens protokoll 2025-02-19, § 24

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-03-18

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Anders Ågren (M) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen).

Anders Ågren (M) och **Veronica Kerr (KD)** – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag att avslå motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionären

För- och grundskolenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-03-11

§ 71

Diariennr: KS-2024/00813

Motion 12/2024: Inför studieroteam i Umeå kommuns skolor; Anders Norqvist (L)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motion nr 12/2024 i enlighet med yttranden i för- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

Ärendebeskrivning

I en motion väckt i kommunfullmäktige yrkar Anders Norqvist (L) att:

- För- och grundskolenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får i uppdrag att utreda hur modellen med studieroteam skulle kunna organiseras i Umeås skolor.
- Studieroteam som arbetsmodell efter utredning testas som pilotverksamhet i ett par av Umeås skolor som identifierat låg studiero som ett betydande problem, med professionell utvärdering efter genomförd testperiod
- Möjligheten att sprida arbetssättet till alla stadens skolor utreds och möjliggörs om utvärderingen av pilotverksamheten blir framgångsrik.

För- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har yttrat sig och föreslår att motionen ska avslås. Nämnderna hänvisar i sina yttranden till att det redan idag genomförs insatser för ökad studiero.

Beslutsunderlag

Motion nr 12/2024

För- och grundskolenämndens protokoll 2025-02-20, § 15

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens protokoll 2025-02-19, § 24

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-03-11

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Anders Ågren (M) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionären

För- och grundskolenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Filen hittades inte. Den är antingen borttagen eller utcheckad

Tjänsteskrivelse

2025-01-24

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2024/01004

Motion 19/2024: Fördjupa samarbetet mellan Umeå kommun och Palestina; Bore Sköld (V)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att förklara motionen besvarad i enlighet med det som framförs i skrivelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunala partnerskapssamarbeten omfattar för närvarande följande samarbetsländer:

Europa – Bosnien Hercegovina, Kosovo, Serbien, och Ukraina

Östafrika – Kenya, Tanzania och Uganda

Latinamerika – Colombia, Guatemala

Södra Afrika – Botswana, Sydafrika, Zambia och Zimbabwe

Palestina är inte med som samarbetsland och det finns inga "öronmärkta pengar" till kommuner och regioner i Sverige att samarbeta med Palestina. Sveriges bistånd till Palestina går genom en mängd andra organisationer via Sida.

Sidas arbete i Palestina

Regeringen beslutade 21 mars 2024 om en ny regional strategi för utvecklingssamarbetet i Mellanöstern och Nordafrika, som inkluderar en specifik del för Palestina. Biståndet ska skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Det ska bidra till en fredlig tvåstatslösning, motverka extremism och främja demokratisk och ekonomisk utveckling, samt förbättra tillgången till hälsovård. Sida ger även humanitärt stöd för att rädda liv och lindra nöd. Sveriges totala bistånd till Palestina 2023 uppgick till 422,9 mkr SEK. Behovet av humanitärt stöd är mycket stort. Sidas samarbetspartners är organisationer som har demokratiska värderingar och värnar mänskliga rättigheter och består av organisationer i civila samhället och internationella organisationer främst FN.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2024/01004

Sida bedriver både utvecklingssamarbete och ger humanitärt stöd i Palestina för att rädda liv och lindra nöd. Utvecklingssamarbetet i Palestina omfattar både Gaza och Västbanken, inklusive östra Jerusalem. Sida fattar löpande beslut om nya humanitära stöd till humanitära partners som ger livräddande insatser till den palestinska befolkningen.

De humanitära organisationer som Sida stödjer är:

- [International Rescue Committee, IRC:s webbplats](#)
- [Svenska Röda korset på Röda halvmånens webbplats](#)
- [Occupied Palestinian territory Humanitarian Fund, oPt HF:s webbplats](#)
- [Norska flyktinghjälpen, NRC:s arbete i Palestina](#)
- [Islamic Reliefs webbplats](#)
- [FN:s barnfond, Unicefs arbete i Palestina](#)
- [FN:s livsmedelsprogram, WFP:s webbplats](#)
- [FN:s hjälporganisation för palestinska flyktingar, UNRWA:s webbplats](#)
- [Action Against Hungers webbplats](#)
- [Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB:s webbplats](#)
- [Diakonias humanitära arbete, Diakonias webbplats](#)
- [Oxfam, Oxfams webbplats](#)

Samhällsservice inom vatten, sanitet, avfall och energi har stora brister i Palestina. Sidas stöd inom infrastruktur syftar till att förbättra täckningen, kvaliteten och hållbarheten inom dessa sektorer. Genom investeringar i till exempel vattenreningsverk och deponier samt relaterad teknisk kapacitetsutbyggnad bidrar Sida till institutionell utveckling som möter basala behov hos befolkningen.

[Om Världsbankens infrastrukturfond på VB:s webbplats](#)

Tillsammans med Nederländerna, Spanien och EU finansierar Sida, rättssektorsprogrammet Sawasya. Det är ett FN-program som genom FN:s utvecklingsfond (UNDP), FN:s enhet för jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter (UN Women) och FN:s barnfond (Unicef) ger stöd till rättssektorn i Palestina.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2024/01004

[Strategi för Sveriges regionala utvecklingssamarbete med Mellanöstern och Nordafrika 2024–2027 på regeringens webbplats](https://www.sida.se/sida-i-varlden/lander-och-regioner/palestina)
<https://www.sida.se/sida-i-varlden/lander-och-regioner/palestina>

Beslutsunderlag

Beredningsansvariga

Cathrin Alenskär

Beslutet ska skickas till

Cathrin Alenskär

Förnamn, Efternamn
Befattning

Cathrin Alenskär
Internationell strateg

Motion till Umeå kommunfullmäktige, 2024-11-14

Fördjupa samarbetet mellan Umeå kommun och Palestina

Umeå kommun har ett flertal samarbeten med olika städer i form av vänortssamarbeten såväl som kommunala partnerskap. Umeå kommun deltar i en rad program som bedrivs inom ramen för Internationellt Centrum för Lokal Demokrati (ICLD). ICLD är en ideell förening som har till uppgift att främja lokal demokrati i utvecklingsländer genom att handlägga frågor rörande kommunala partnerskap, bedriva internationella utbildningsprogram inom den kommunala sektorn, utgöra ett stöd för Sida i frågor om lokal demokrati och självstyrelse och ett stöd till svenska kommuner och regioner i frågor om internationellt utvecklingssamarbete. Den senaste tiden har Umeå kommun utrett möjligheten att ingå ett sådant fördjupat samarbete med den ukrainska orten Cherson. En av de bidragande anledningarna till att söka detta samarbete var att stå upp för demokrati och frihet.

Vänsterpartiet anser att Umeå kommun på ett liknande sätt bör söka ett fördjupat samarbete med en ort i Palestina. På så vis skulle kommunen visa solidaritet med det palestinska folket som under en lång tid utsatts för allvarliga brott mot mänskliga rättigheter. Det kan ses som en naturlig vidareutveckling av det utbyte som skedde mellan Umeå kommun och Palestina under exempelvis kulturhuvudstadsåret. Genom att skapa starkare band kan kommunen visa sitt stöd för fred, rättvisa och mänskliga rättigheter i en konflikt där civila palestinier lider av blockader, tvångsförflyttningar, begränsad rörelsefrihet och många andra övergrepp.

Genom ett kommunalt partnerskap mellan Umeå kommun och en ort i Palestina kan vi stödja och utveckla den lokala demokratin i området, särskilt för ungdomar och marginaliserade grupper. En ökad demokratisk delaktighet och transparens är avgörande för att förbättra invånares livssituation och bekämpa fattigdom. Samarbetet ger inte bara konkreta förbättringar för medborgarna utan ökar också förståelsen mellan olika kulturer och samhällen, vilket är grundläggande för långsiktig fred och stabilitet.

Ett sådant samarbete mellan Umeå och en palestinsk stad skulle dessutom kunna skapa ett värdefullt informationsutbyte som gynnar båda parter. För Umeå kan detta innebära en möjlighet att fördjupa förståelsen för situationen i Palestina, lära om motståndskraft och samhällsorganisation under svåra förhållanden samt inspireras av kreativa lösningar inom utbildning, kultur och socialt arbete i utsatta miljöer. För den palestinska orten kan samarbetet innebära ett stöd inom områden där Sverige har lång erfarenhet.

Vänsterpartiet yrkar:

att Umeå kommun hittar former för ett fördjupat samarbete med en ort i Palestina, i första hand i form av ett kommunalt partnerskap inom ramen för ICLD.

Bore Sköld
Vänsterpartiet

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-03-18

§ 52

Diariennr: KS-2024/01004

Motion 19/2024: Fördjupa samarbetet mellan Umeå kommun och Palestina; Bore Sköld (V)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att förklara motionen besvarad i enlighet med det som framförs i skrivelsen.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om avslag till motionen.

Bore Sköld (V) och Mariam Salem (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Ärendebeskrivning

Kommunala partnerskapssamarbeten omfattar för närvarande följande samarbetsländer:

Europa – Bosnien Hercegovina, Kosovo, Serbien, och Ukraina

Östafrika – Kenya, Tanzania och Uganda

Latinamerika – Colombia, Guatemala

Södra Afrika – Botswana, Sydafrika, Zambia och Zimbabwe

Palestina är inte med som samarbetsland och det finns inga ”öronmärkta pengar” till kommuner och regioner i Sverige att samarbeta med Palestina. Sveriges bistånd till Palestina går genom en mängd andra organisationer via Sida.

Sidas arbete i Palestina

Regeringen beslutade 21 mars 2024 om en ny regional strategi för utvecklingssamarbetet i Mellanöstern och Nordafrika, som inkluderar en specifik del för Palestina. Biståndet ska skapa förutsättningar för bättre

Umeå kommun
Kommunstyrelsen**Protokollsutdrag**
2025-03-18

levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Det ska bidra till en fredlig tvåstatslösning, motverka extremism och främja demokratisk och ekonomisk utveckling, samt förbättra tillgången till hälsovård. Sida ger även humanitärt stöd för att rädda liv och lindra nöd. Sveriges totala bistånd till Palestina 2023 uppgick till 422,9 mnkr SEK. Behovet av humanitärt stöd är mycket stort. Sidas samarbetspartners är organisationer som har demokratiska värderingar och värnar mänskliga rättigheter och består av organisationer i civila samhället och internationella organisationer främst FN. Sida bedriver både utvecklingssamarbete och ger humanitärt stöd i Palestina för att rädda liv och lindra nöd. Utvecklingssamarbetet i Palestina omfattar både Gaza och Västbanken, inklusive östra Jerusalem. Sida fattar löpande beslut om nya humanitära stöd till humanitära partners som ger livräddande insatser till den palestinska befolkningen. De humanitära organisationer som Sida stödjer är:

- [International Rescue Committee, IRC:s webbplats](#)
- [Svenska Röda korset på Röda halvmånens webbplats](#)
- [Occupied Palestinian territory Humanitarian Fund, oPt HF:s webbplats](#)
- [Norska flyktinghjälpen, NRC:s arbete i Palestina](#)
- [Islamic Reliefs webbplats](#)
- [FN:s barnfond, Unicefs arbete i Palestina](#)
- [FN:s livsmedelsprogram, WFP:s webbplats](#)
- [FN:s hjälporganisation för palestinska flyktingar, UNRWA:s webbplats](#)
- [Action Against Hungers webbplats](#)
- [Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB:s webbplats](#)
- [Diakonias humanitära arbete, Diakonias webbplats](#)
- [Oxfam, Oxfams webbplats](#)

Samhällsservice inom vatten, sanitet, avfall och energi har stora brister i Palestina. Sidas stöd inom infrastruktur syftar till att förbättra täckningen, kvaliteten och hållbarheten inom dessa sektorer. Genom investeringar i

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-03-18

till exempel vattenreningsverk och deponier samt relaterad teknisk kapacitetsutbyggnad bidrar Sida till institutionell utveckling som möter basala behov hos befolkningen.

[Om Världsbankens infrastrukturfond på VB:s webbplats](#)

Tillsammans med Nederländerna, Spanien och EU finansierar Sida, rättssektorsprogrammet Sawasya. Det är ett FN-program som genom FN:s utvecklingsfond (UNDP), FN:s enhet för jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter (UN Women) och FN:s barnfond (Unicef) ger stöd till rättssektorn i Palestina.

[Strategi för Sveriges regionala utvecklingssamarbete med Mellanöstern och Nordafrika 2024–2027 på regeringens webbplats](#)

<https://www.sida.se/sida-i-varlden/lander-och-regioner/palestina>

Beslutsunderlag

Motionen

Beredningsansvariga

Cathrin Alenskär

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (anse motionen besvarad).

Bore Sköld (V) – Bifall till motionen.

Anders Ågren (M) – Avslag till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (besvarad) *mot* bifall till motionen *mot* avslag till motionen. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att anse motionen besvarad.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-03-18

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om avslag till motionen.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (anse motionen besvarad).

Bore Sköld (V) och **Mariam Salem (MP)** – Bifall till motionen.

Anders Ågren (M), Veronica Kerr (KD), Markus Pakola (SD) och **Maria Lindvall (-) (L)** – Avslag till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (anse motionen besvarad) *mot* bifall till motionen *mot* avslag till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag (anse motionen besvarad).

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om avslag till motionen.

Bore Sköld (V) och Mariam Salem (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionären

Cathrin Alenskär

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-03-11

§ 72

Diariennr: KS-2024/01004

Motion 19/2024: Fördjupa samarbetet mellan Umeå kommun och Palestina; Bore Sköld (V)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att förklara motionen besvarad i enlighet med det som framförs i skrivelsen.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om avslag till motionen.

Ärendebeskrivning

Kommunala partnerskapssamarbeten omfattar för närvarande följande samarbetsländer:

Europa – Bosnien Hercegovina, Kosovo, Serbien, och Ukraina

Östafrika – Kenya, Tanzania och Uganda

Latinamerika – Colombia, Guatemala

Södra Afrika – Botswana, Sydafrika, Zambia och Zimbabwe

Palestina är inte med som samarbetsland och det finns inga ”öronmärkta pengar” till kommuner och regioner i Sverige att samarbeta med Palestina. Sveriges bistånd till Palestina går genom en mängd andra organisationer via Sida.

Sidas arbete i Palestina

Regeringen beslutade 21 mars 2024 om en ny regional strategi för utvecklingssamarbetet i Mellanöstern och Nordafrika, som inkluderar en specifik del för Palestina. Biståndet ska skapa förutsättningar för bättre

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-03-11

levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Det ska bidra till en fredlig tvåstatslösning, motverka extremism och främja demokratisk och ekonomisk utveckling, samt förbättra tillgången till hälsovård. Sida ger även humanitärt stöd för att rädda liv och lindra nöd. Sveriges totala bistånd till Palestina 2023 uppgick till 422,9 mnkr SEK. Behovet av humanitärt stöd är mycket stort. Sidas samarbetspartners är organisationer som har demokratiska värderingar och värnar mänskliga rättigheter och består av organisationer i civila samhället och internationella organisationer främst FN.

Sida bedriver både utvecklingssamarbete och ger humanitärt stöd i Palestina för att rädda liv och lindra nöd. Utvecklingssamarbetet i Palestina omfattar både Gaza och Västbanken, inklusive östra Jerusalem. Sida fattar löpande beslut om nya humanitära stöd till humanitära partners som ger livräddande insatser till den palestinska befolkningen. De humanitära organisationer som Sida stödjer är:

- [International Rescue Committee, IRC:s webbplats](#)
- [Svenska Röda korset på Röda halvmånens webbplats](#)
- [Occupied Palestinian territory Humanitarian Fund, oPt HF:s webbplats](#)
- [Norska flyktinghjälpen, NRC:s arbete i Palestina](#)
- [Islamic Reliefs webbplats](#)
- [FN:s barnfond, Unicefs arbete i Palestina](#)
- [FN:s livsmedelsprogram, WFP:s webbplats](#)
- [FN:s hjälporganisation för palestinska flyktingar, UNRWA:s webbplats](#)
- [Action Against Hungers webbplats](#)
- [Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB:s webbplats](#)
- [Diakonias humanitära arbete, Diakonias webbplats](#)
- [Oxfam, Oxfams webbplats](#)

Samhällsservice inom vatten, sanitet, avfall och energi har stora brister i Palestina. Sidas stöd inom infrastruktur syftar till att förbättra täckningen, kvaliteten och hållbarheten inom dessa sektorer. Genom investeringar i

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-03-11

till exempel vattenreningsverk och deponier samt relaterad teknisk kapacitetsutbyggnad bidrar Sida till institutionell utveckling som möter basala behov hos befolkningen.

[Om Världsbankens infrastrukturfond på VB:s webbplats](#)

Tillsammans med Nederländerna, Spanien och EU finansierar Sida, rättssektorsprogrammet Sawasya. Det är ett FN-program som genom FN:s utvecklingsfond (UNDP), FN:s enhet för jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter (UN Women) och FN:s barnfond (Unicef) ger stöd till rättssektorn i Palestina.

[Strategi för Sveriges regionala utvecklingssamarbete med Mellanöstern och Nordafrika 2024–2027 på regeringens webbplats](#)

<https://www.sida.se/sida-i-varlden/lander-och-regioner/palestina>

Beslutsunderlag

Motionen

Beredningsansvariga

Cathrin Alenskar

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning**Yrkanden**

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (anse motionen besvarad).

Bore Sköld (V) – Bifall till motionen.

Anders Ågren (M) – Avslag till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (besvarad) *mot* bifall till motionen *mot* avslag till motionen. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att anse motionen besvarad.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-03-11

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om avslag till motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionären

Cathrin Alenskär

Tjänsteskrivelse

2025-02-17

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2025/00193

Avsiktsförklaring med Trafikverket gällande trafikplats vid Dåva

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att godkänna överenskommelsen mellan Umeå kommun och Trafikverket rörande framtida medfinansiering av trafiklösningar kopplat till Dåva/Umeå Eco Industrial Park (UEIP).

att uppdra åt kommunstyrelsens ordförande att underteckna avsiktsförklaringen.

Ärendebeskrivning

Överenskommelsen syftar till att i ett tidigt skede låsa ramarna för ett framtida avtal om medfinansiering inför beslut om Nationell plan för transportinfrastruktur. Det är först när avtal om medfinansiering tecknats som ett bindande åtagande kommer finnas.

Den exakta storleken på medfinansieringen kan komma att ändras i ett senare skede men ska baseras på en nyttoanalys som kommunen och Trafikverket enats om. Tills vidare bedömer kommunen att medfinansieringens omfattning ska spänna över minst 50% av kostnaden för en ny trafikplats.

De bedömda kostnaderna bygger på en grov kostnadsindikation i tidigt skede och är preliminära. Under 2025 kommer en fördjupad utredning med syfte att identifiera olika alternativ och dess inverkan på kostnader, markintrång mm genomföras. De faktiska kostnaderna kan därför komma att förändras i ett senare skede av t.ex. platsspecifika förutsättningar och marknadsläge. Den totala kostnaden bedöms uppgå till 142 mnkr för en ny trafikplats, varvid kommunens preliminära åtagande uppgår till **71 mnkr**.

Bakgrund

Kommunen planlägger ca 550 hektar ny mark vid Dåva/UEIP varav 300 hektar industrimark för nyetableringar. När området byggs ut förväntas

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00193

trafikflödena bli flera gånger högre än dagens vilket leder till att kapaciteten i korsningen riskerar bli överbelastad.

Åtgärderna har studerats i en Åtgärdsvalstudie (ÅVS) och syftar till att nya verksamheter i Dävaområdet/ UEIP kan möjliggöras samtidigt som kapacitet, framkomlighet och trafiksäkerhet på väg E4 uppfyller målnivå (dimensionerande hastighet 110 km/tim).

Beslutsunderlag

Överenskommelse mellan Umeå kommun och Trafikverket

Beredningsansvariga

Johan Sjöström

Helen Nilsson

Beslutet ska skickas till

Johan Sjöström

Mikael Sundvall, Trafikverket

Helen Nilsson
Exploateringsdirektör

Johan Sjöström
Mark- och
exploateringsingenjör

AVTAL

1 (5)

Trafikverkets ärendenummer

TRV 2025/15947

Motpartens ärendenummer

[Motpartens ärendenummer]

Dokumentdatum

2025-02-11

Avsiktsförklaring gällande objekt VNR2603 E4 Anumark-Täfteböle

Denna avsiktsförklaring avser planläggningsprocesser och byggande för åtgärder och innefattar:	
☒	Medfinansiering från annan part till statlig infrastruktur
☐	Samfinansiering med olika statliga anslag/finansier
☐	Samverkan där respektive part äger sin anläggning och finansierar sin del
☐	Samverkan där annan part äger och finansierar sin anläggning och Trafikverket - bevakar genomförandet när anläggningen är i anslutning till statens anläggning, eller - får i uppdrag att genomföra åtgärden

Mellan nedanstående parter träffas härmed följande avsiktsförklaring.

§1 Parter

Trafikverket Norra regionen, org.nr 202100–6297, 781 89 Borlänge, nedan Trafikverket
Umeå kommun, org.nr 212000–2627, Skolgatan 31 a, 901 84 Umeå, nedan Kommunen

Parterna har inlett diskussioner i syfte att de ska verka för att genomföra objekt
VNR2603, E4 Anumark Täfteböle.

Avsikten är att genomförandet ska ske med medfinansiering.

Intill dess att avtal om medfinansiering träffats mellan parterna ska följande
avsiktsförklaring gälla mellan parterna.

§2 Definitioner och begrepp

Följande definitioner och begrepp används i denna avsiktsförklaring:

Objekt VNR2603, E4 Anumark Täfteböle:

Namngivet objekt i åtgärdsplaneringen inför nationell plan för transportinfrastruktur
2026-2037. Innehåller ett flertal åtgärder med dimensionerande hastighet 110 km/tim
på E4: broar, parallellvägar, bullerskydd, hållplatser och trafikplats. Motsvarar
åtgärds paket B+E från ÅVS.

Dåva:

Umeå Eco Industrial Park (tidigare Dåva företagspark) är ett av Umeås största
industriområden. Avser befintligt industriområde med värmeverk, Dåva
järnvägsterminal samt de områden som ingår i pågående detaljplanearbete med
Nyskogen 1:1. Området trafikförsörjs av väg E4 (via väg 645) och Norrbotniabanan.

Grundutförande:

Den trafikala lösning som Trafikverket föreslår för att lösa en trafiksituation.

Tillägg:

De förbättringar eller anpassningar som annan part föreslår för att lösa
trafiksituationen utöver det som ingår i statens ansvar.

AVTAL

2 (5)

Dokumentdatum
2025-02-11

§3 Syfte och bakgrund

Avsiktsförklaringens syfte är att tydliggöra parternas gemensamma inriktning gällande ansvar och kostnader vid genomförande av aktuellt objekt.

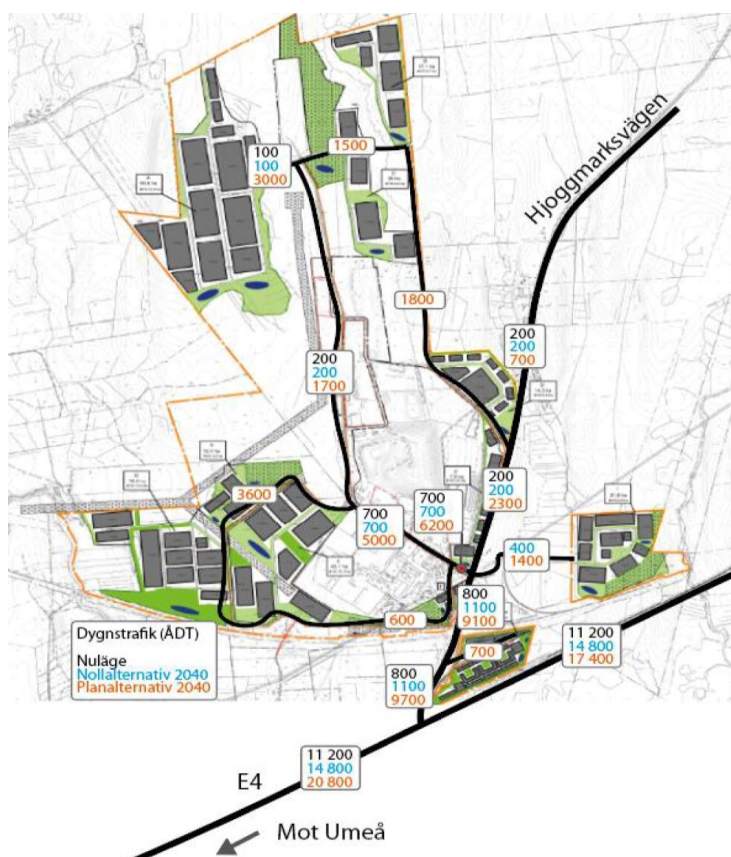
Parternas avsikt är att träffa avtal om medfinansiering enligt de huvudprinciper som framgår i denna avsiktsförklaring.

Beskrivning av åtgärder och finansiärens nytta och motivering till finansiering

Avsiktsförklaringen avser ombyggnationer kopplade till väg E4 som ingår i objekt VNR2603. Åtgärderna har studerats i ÅVS och syftar till att nya verksamheter i Dåvaområdet kan möjliggöras samtidigt som kapacitet, framkomlighet och trafiksäkerhet på väg E4 uppfyller målnivå (dimensionerande hastighet 110 km/tim).

Kommunen planlägger 550 hektar ny mark i Dåva (Nyskogen 1:1 m.fl.) varav 300 hektar industrimark för nyetableringar. Exploateringen kan innebära 2500-4000 arbetstillfällen samt möjliggöra nya affärsmodeller för energiåtervinning. Området förväntas alstra ett trafikflöde som är flerfaldigt högre än dagens.

Trafikutredningen påvisar att den planerade utvecklingen i området medför att kapaciteten i korsningen med väg 645 kommer bli överbelastad.

Figur 1. Nätutläggning av trafik, detaljplan Nyskogen 1:1

Objektets åtgärder består i att bygga om befintlig korsning med väg 645 vid Dåva till en trafikplats, stänga övriga korsningar och bygga nya vägar till trafikplatsen. Syftet är att att all trafik till/från väg E4 ansluter planskilt och koncentreras till trafikplatsen. Det innebär att korsningen med väg 645 får en god kapacitet för framtida trafikstring från Dåva samtidigt som lokala hastighetssänkningar kan upphävas och leda till att målhastighet på väg E4 uppnås.

AVTAL

3 (5)

Dokumentdatum
2025-02-11

Nytan av förbättrad framkomlighet utmed väg E4 kan främst tillskrivas staten. En kapacitetsstark anslutning från Dåva till väg E4 är en förutsättning för kommunens exploateringsplaner i området. Motivet för kommunens medfinansiering ligger därför specifikt i trafikplatsen eftersom den möjliggör att planerad exploatering av Dåvaområdet, Umeå Eco Industrial Park, kan genomföras i sin helhet. För att inte riskera förseningar i områdets utveckling är det viktigt att trafikplatsen kan möjliggöras så att den i tid föregår exploateringsens utbyggnadstakt.

Tidigare studier och utredningar avseende detta objekt är

ÅVS Nydala cirkulationsplats – Dåva – Täfteböle, TRV 2019/53677

Samlad effektbedömning, TRV 2024/35446

PM Trafikkapacitet och markanvändning Dåva, del 1 och 2, Umeå kommun

§4 Tidigare avsiktsförklaring eller avtal avseende medfinansiering och samverkan för åtgärden

Parterna har 2024-03-04 träffat avsiktsförklaring TRV 2023/126340 gällande planering och genomförande av åtgärder inom ramen för ÅVS Nydala-Täfteböle.

§5 Beskrivning av åtgärder, kostnader och finansiering

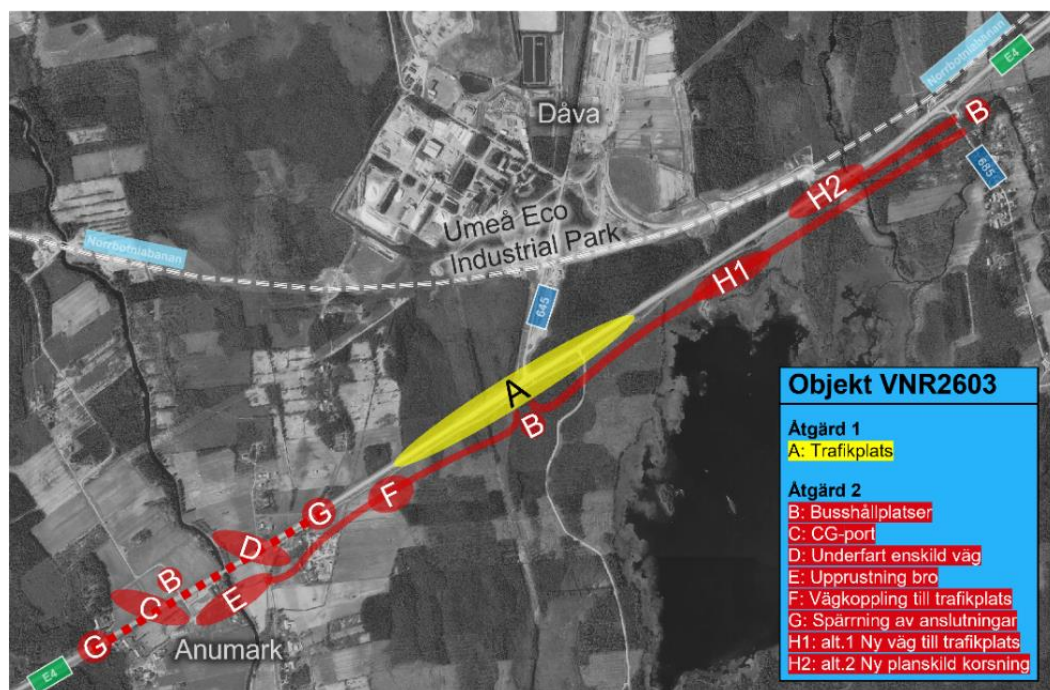
Avsiktsförklaringen avser objekt VNR2603 och omfattar följande åtgärder:

Åtgärd 1:

trafikplats i korsning E4/645 Dåva

Åtgärd 2:

busshållplatser, GC-port Anumark C, GC-port Anumark Ö, upprustning av befintlig enskild bro i Anumark, anslutningsvägar från Anumark by till trafikplats, spärrning av anslutningar, ny anslutning från väg 685 Täfteböle eller ny allmän väg från 685 till väg 645

Figur 2. Schematisk illustration av åtgärder inom objekt VNR2603

AVTAL

Dokumentdatum
2025-02-11

Finansiering

De bedömda kostnaderna bygger på en grov kostnadsindikation i tidigt skede och är preliminära. Under 2025 genomförs en fördjupad utredning med syfte att identifiera olika alternativ och dess inverkan på kostnader, markintrång mm. De faktiska kostnaderna kan därför komma att förändras i ett senare skede av t.ex. platsspecifika förutsättningar och marknadsläge.

Den totala kostnaden bedöms uppgå till 428 mnkr, varav åtgärd 1 utgör ca 33% och åtgärd 2 ca 66% (prisnivå 2023-06).

Parterna är överens om att fortsätta föra dialog om medfinansieringens omfattning och när fler av objektets förutsättningar blir kända ska en förfinad nyttofördelningsanalys tas fram som ska ligga till grund för medfinansieringsavtalet.

Den exakta storleken på medfinansieringen kan därmed komma att ändras i ett senare skede. Tillsvidare bedömer kommunen att medfinansieringens omfattning ska spänna över minst 50% av åtgärd 1.

Åtgärder	Utförare	Kostnad (kr)	Finansiär		
			Trafikverket	Kommunen	Summa
Åtgärd 1	TRV	142 000 000	71 000 000	71 000 000	142 000 000
Åtgärd 2	TRV	286 000 000	286 000 000	0	286 000 000
		428 000 000	357 000 000	71 000 000	428 000 000

Grundutförande och tillägg

Åtgärd 1 är av stor betydelse för att möjliggöra kommunens intentioner med Umeå Eco Industrial Parks utveckling. Kommunens medfinansiering avser grundutförande av åtgärd 1 och motiveras med den lokala nytta som uppstår i Dävaområdet.

Kostnadsförändringar och prisnivåomräkning

Prisnivåomräkning ska ske enligt vägindex. Parterna svarar för kostnadsökningar i proportion till sitt åtagande. Dock ska möjlighet till omförhandling ges om någon av åtgärderna i ett senare skede överstiger 30% av den bedömda kostnaden.

Kostnadsökningar till följd av en parts ensidigt önskade tillägg bekostas till 100% av parten om inte annat överenskommits skriftligt i förväg.

§6 Principer för fördelning av ansvar

Trafikverkets ansvar

1. Trafikverket ska utföra eller låta utföra åtgärderna inom det statliga åtagandet.
2. Trafikverket ansvarar för att tillämpliga lagar och andra författningar samt myndighetsbeslut iakttas vid genomförande av det som Trafikverket ansvarar för.

Kommunens ansvar

1. Kommunen ska utföra eller låta utföra de åtgärder som inte ingår i det statliga åtagandet.
2. Kommunen ansvarar för att tillämpliga lagar och andra författningar samt myndighetsbeslut iakttas vid genomförandet av åtgärderna som kommunen ansvarar för.

AVTAL

5 (5)

Dokumentdatum
2025-02-11**§7 Principen för parternas samarbete och framtagande av medfinansiering och samverkansavtal**

Planering och genomförande ska ske i nära samverkan mellan parterna.

Innan objektets genomförande inleds ska ett medfinansieringsavtal ha tecknats mellan parterna.

§8 Förutsättningar för avsiktsförklaringens giltighet

Denna avsiktsförklaring ska inte anses utgöra ett legalt bindande avtal och parts underlåtelse att fullgöra vad som i övrigt stadgas här ska inte medföra någon skadeståndsskyldighet.

Avsiktsförklaringen upphör att gälla om:

1. regeringen inte godkänner objektet och finansieringen som namngivet objekt via nationell plan för transportinfrastruktur 2026-2037
2. Kommunens beslutande organ inte godkänner avsiktsförklaringen senast 2025-03-31

Vidare är parterna medvetna om att ett genomförande av åtgärderna i denna avsiktsförklaring är beroende av flera myndighetstillstånd och andra beslut bland annat i frågor beträffande åtgärdsplaner, detaljplaner, väg- och järnvägsplaner m.m. Parterna är således införstådda med att ändringar i överenskommelsen, liksom ytterligare överläggningar, angående innehållet i densamma därför kan bli nödvändiga.

Eventuella ändringar i och tillägg till denna avsiktsförklaring gäller endast om de är skriftliga och undertecknade av samtliga parter.

Detta avtal signeras digitalt och parterna får varsitt exemplar av det signerade avtalet.

Trafikverket Norra regionen
Regiondirektör
Helena Eriksson

Umeå kommun
Kommunstyrelsens ordförande
Hans Lindberg

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-03-18

§ 53

Diariennr: KS-2025/00193

Avsiktsförklaring med trafikverket gällande trafikplats vid Dåva

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att godkänna överenskommelsen mellan Umeå kommun och Trafikverket rörande framtida medfinansiering av trafiklösningar kopplat till Dåva/Umeå Eco Industrial Park (UEIP).

att uppdra åt kommunstyrelsens ordförande att underteckna avsiktsförklaringen.

Ärendebeskrivning

Överenskommelsen syftar till att i ett tidigt skede låsa ramarna för ett framtida avtal om medfinansiering inför beslut om Nationell plan för transportinfrastruktur. Det är först när avtal om medfinansiering tecknats som ett bindande åtagande kommer finnas.

Den exakta storleken på medfinansieringen kan komma att ändras i ett senare skede men ska baseras på en nyttoanalys som kommunen och Trafikverket enats om. Tills vidare bedömer kommunen att medfinansieringens omfattning ska spänna över minst 50% av kostnaden för en ny trafikplats.

De bedömda kostnaderna bygger på en grov kostnadsindikation i tidigt skede och är preliminära. Under 2025 kommer en fördjupad utredning med syfte att identifiera olika alternativ och dess inverkan på kostnader, markintrång mm genomföras. De faktiska kostnaderna kan därför komma att förändras i ett senare skede av t.ex. platsspecifika förutsättningar och marknadsläge. Den totala kostnaden bedöms uppgå till 142 mnkr för en

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-03-18

ny trafikplats, varvid kommunens preliminära åtagande uppgår till **71 mnkr**.

Bakgrund

Kommunen planlägger ca 550 hektar ny mark vid Dåva/UEIP varav 300 hektar industrimark för nyetableringar. När området byggs ut förväntas trafikflödena bli flera gånger högre än dagens vilket leder till att kapaciteten i korsningen riskerar bli överbelastad.

Åtgärderna har studerats i en Åtgärdsvalstudie (ÅVS) och syftar till att nya verksamheter i Dåvaområdet/ UEIP kan möjliggöras samtidigt som kapacitet, framkomlighet och trafiksäkerhet på väg E4 uppfyller målnivå (dimensionerande hastighet 110 km/tim).

Beslutsunderlag

Överenskommelse mellan Umeå kommun och Trafikverket

Beredningsansvariga

Johan Sjöström
Helen Nilsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Johan Sjöström
Mikael Sundvall, Trafikverket

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-03-11

§ 73

Diariennr: KS-2025/00193

Avsiktsförklaring med trafikverket gällande trafikplats vid Dåva**Förslag till beslut**

Kommunfullmäktige beslutar

att godkänna överenskommelsen mellan Umeå kommun och Trafikverket rörande framtida medfinansiering av trafiklösningar kopplat till Dåva/Umeå Eco Industrial Park (UEIP).

att uppdra åt kommunstyrelsens ordförande att underteckna avsiktsförklaringen.

Ärendebeskrivning

Överenskommelsen syftar till att i ett tidigt skede låsa ramarna för ett framtida avtal om medfinansiering inför beslut om Nationell plan för transportinfrastruktur. Det är först när avtal om medfinansiering tecknats som ett bindande åtagande kommer finnas.

Den exakta storleken på medfinansieringen kan komma att ändras i ett senare skede men ska baseras på en nyttoanalys som kommunen och Trafikverket enats om. Tills vidare bedömer kommunen att medfinansieringens omfattning ska spänna över minst 50% av kostnaden för en ny trafikplats.

De bedömda kostnaderna bygger på en grov kostnadsindikation i tidigt skede och är preliminära. Under 2025 kommer en fördjupad utredning med syfte att identifiera olika alternativ och dess inverkan på kostnader, markintrång mm genomföras. De faktiska kostnaderna kan därför komma att förändras i ett senare skede av t.ex. platsspecifika förutsättningar och marknadsläge. Den totala kostnaden bedöms uppgå till 142 mnkr för en

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-03-11

ny trafikplats, varvid kommunens preliminära åtagande uppgår till **71 mnkr**.

Bakgrund

Kommunen planlägger ca 550 hektar ny mark vid Dåva/UEIP varav 300 hektar industrimark för nyetableringar. När området byggs ut förväntas trafikflödena bli flera gånger högre än dagens vilket leder till att kapaciteten i korsningen riskerar bli överbelastad.

Åtgärderna har studerats i en Åtgärdsvalstudie (ÅVS) och syftar till att nya verksamheter i Dåvaområdet/ UEIP kan möjliggöras samtidigt som kapacitet, framkomlighet och trafiksäkerhet på väg E4 uppfyller målnivå (dimensionerande hastighet 110 km/tim).

Beslutsunderlag

Överenskommelse mellan Umeå kommun och Trafikverket

Beredningsansvariga

Johan Sjöström

Helen Nilsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Johan Sjöström

Mikael Sundvall, Trafikverket

Filen hittades inte. Den är antingen borttagen eller utcheckad

Anvisning

Anvisning för hantering av nämndinitiativ

Beslutad av:
Kommunstyrelse

Diarienummer:
KS-2014/01024

Datum och paragraf för beslutet:
2025-03-18 §

Dokumenttyp:
Anvisning

Giltighetstid:
Tills vidare

Dokumentansvarig:
Stadsledningskontoret
Avd för ekonomi och styrning

Inledning

Bakgrund

Förekomsten av nämndinitiativ i nämnderna i Umeå kommun har ökat och frågeställningar/osäkerhet om hur nämndinitiativ ska hanteras har lyfts bland såväl förtroendevalda som tjänstepersoner. För att åtgärda detta har denna anvisning tagits fram. I 4 kap. 20 § kommunallagen (2017:725) sägs att "Varje ledamot i en nämnd får väcka ärenden i nämnden". Bestämmelsen innebär att en eller flera ledamöter tillsammans kan väcka ärende i nämnd och att detta förfarande kallas ett nämndinitiativ.

Ett nämndinitiativ innebär att en eller flera ledamöter eller tjänstgörande ersättare i nämnden lämnar ett förslag. Det vill säga att ledamoten väcker ett ärende för att denne vill att något ska utredas, genomföras eller liknande. Med nämnd avses nämnder och kommunstyrelsen. Rätten att väcka ärende i en nämnd innebär att ärendet måste behandlas av nämnden.

Syfte

Syftet med anvisningen är att ge stöd i hantering av nämndinitiativ i Umeå kommun samt skapa en enhetlig och rättssäker hantering av nämndinitiativ. Genom en enhetlig och tydlig hantering av nämndinitiativ skapas förutsättningar för ökad transparens gentemot kommunens invånare och bättre möjligheter till politiskt förankrade beslut.

Giltighetstid

Anvisningen gäller tills vidare

Relaterade styrdokument

Reglemente för nämnder och styrelse i Umeå kommun

Hantering av nämndinitiativ

Form och innehåll

Ett nämndinitiativ måste ligga inom nämndens uppdrag och ansvarsområde. Ett nämndinitiativ får inte innehålla förslag inom olika ämnen/områden.

Ett nämndinitiativ ska vara skriftligt och det ska framgå vem eller vilka ledamöter som lämnar initiativet.

Nämndinitiativet ska innehålla en kort förklaring till ärendet samt ledamoten/ledamöternas yrkande/yrkanden.

Hur väcks ett nämndinitiativ

Nämndinitiativ kan lämnas inför eller under ett sammanträde. Om initiativet lämnas in före utskick av kallelse kan initiativet läggas till föredragningslistan.

Om nämndinitiativ lämnas efter utskick av kallelse men före sammanträdet anmäler ledamoten initiativet när dagordningen fastställs. Initiativet väcks först när ärendet behandlas på nämndens sammanträde, d.v.s. enbart det faktum att en handling har lämnats in före nämndsammanträdet innebär inte att ärendet är väckt.

Om en ledamot/tjänstgörande ersättare har för avsikt att lämna ett nämndinitiativ under ett sammanträde anmäls initiativet lämpligen i början av sammanträdet och läggs till som en punkt på föredragningslistan. Det finns inget som hindrar att initiativet lämnas även efter det att föredragningslistan är fastställd.

Endast de som tjänstgör som ledamöter vid sammanträdet har rätt att lämna nämndinitiativ. Detta innebär att även en ersättare som tjänstgör vid sammanträdet kan lämna nämndinitiativ.

Hantering av nämndinitiativ väckt vid sammanträde

Om nämndinitiativ väcks inför eller under pågående sammanträde ska ärendet i första hand lämnas till nämndens förvaltning för beredning.

Ärendet kan avgöras direkt vid sammanträde, till exempel om det är tydligt att initiativet ligger utanför nämndens uppdrag och ansvarsområden.

Exempel på nämndens beslut efter att nämndinitiativ har beretts av förvaltning

Under sammanträdet kan ett av förvaltningen berett nämndinitiativ beslutas enligt följande exempel:

- Nämnden beslutar att bifalla eller avslå nämndinitiativet.
- Nämnden beslutar att förvaltningens yttrande ska utgöra svar på nämndinitiativet.
- Nämnden beslutar att lämna nämndinitiativet utan åtgärd eftersom det som initiativet omfattar redan är omhändertaget och avslutat.
- Nämnden beslutar att nämndinitiativet ska behandlas inom ramen för ett redan pågående ärende och det ska då framgå vilket ärende det gäller

Uppräkningen av exempel är inte uttömmande.

Protokoll

I protokollet hanteras nämndinitiativet som ett eget ärende och tas upp som en egen paragraf. Av protokollet ska framgå:

- vem eller vilka ledamöter som väckt nämndinitiativet
- nämndens beslut relaterat till nämndinitiativet
- de yrkande/yrkanden som sagda ledamot/ledamöter fört fram i nämndinitiativet
- kort förklaring till varför nämndinitiativet väckts.

Umeå kommun
Tekniska nämnden

Protokollsutdrag
2024-11-28

§ 104

Diariennr: TN-2024/00760

Förslag revidering av formulering av Grunduppdrag för Tekniska nämnden

Beslut

Tekniska nämnden beslutar

att föreslå Kommunstyrelsen att revidera formuleringen av Grunduppdraget i Reglementet för Tekniska nämnden enligt nedan.

att anse ärendet justerat.

Ärendebeskrivning

Tekniska nämndens grunduppdrag behöver omformuleras på grund av tillkommande uppgifter och uppdrag som beslutats av Kommunfullmäktige.

Förvaltningen har sett över och föreslår följande formulering:

Tekniska nämnden har ansvar för kommunens anläggningar, infrastruktur och allmänna platser såsom fastigheter, gator, vägar, parker och närskogar.

Uppdraget innefattar att planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens infrastruktur och offentliga utomhusmiljöer, kommunens IT- och kommunikationssystem samt Umeå kommuns fastigheter- både avseende verksamhetslokaler och boenden för sociala behov. Nämnden ska tillhandahålla färdtjänst, uppfylla kommunens uppgifter avseende trafikfrågor samt tillhandahålla intern service inom måltider och lokalvård.

Nämnden har också ansvar för att samordna Umeå kommuns fordonsanskaffning samt att leda, samordna och utveckla kommungemensamt arbete med digitalisering och digital transformation.

Uppdraget innefattar även att svara för klimatomställningsarbetet inom nämndens ansvarsområden.

Umeå kommun
Tekniska nämnden

Protokollsutdrag
2024-11-28

Nämndens ansvarsområde omfattar alla verksamheter inom teknik- och fastighetsförvaltningen vilka är Digital omställning och IT, Fastighet, Gator och parker, Måltidsservice samt Städ- och verksamhetsservice.

Beredningsansvariga

Hanna Ekman

Beslutet ska skickas till

KS

Motivering reglementesförändring

Tekniska nämnden

Med anledning av nya och/eller förändrade ansvarsområden i tekniska nämndens reglemente har nämnden identifierat behovet av att revidera och uppdatera det nuvarande grunduppdraget.

De tillkommande och/eller förändrade ansvarsområdena omfattar följande:

- Fordonshantering: Inkluderar ett samordningsansvar för hållbar och effektiv fordonsanskaffning.
- Digital omställning: Inkluderar ett ansvar för att leda, samordna och utveckla kommungemensamt arbete med digitalisering och digital transformation.
- Klimatomställning inom nämndens verksamheter: Ett förtydligande att nämnden ansvarar för klimatomställningsarbetet inom nämndens ansvarsområden.

I samband med denna revidering har samtliga delar av grunduppdraget granskats och till viss del omformulerats för att tydliggöra nämndens ansvarsområden, minimera risken för missförstånd samt underlätta läsarens förståelse. Dessa förändringar syftar till att stärka nämndens förmåga att leverera sina tjänster på ett mer strukturerat och transparent sätt.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-03-18

§ 54

Diariennr: KS-2014/01024

Revidering av reglemente för styrelse och nämnder

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att revidera den generella delen i reglementet kring nämndinitiativ enligt förslag i tjänsteskrivelsen

att revidera tekniska nämndens grunduppdrag i reglementet enligt förslag i tjänsteskrivelsen

att revidera reglementen för individ- och familjenämnden, för och grundskolenämnden samt äldre- och funktionsnämnden kring ansvar för stiftelser enligt förslag i tjänsteskrivelsen.

Kommunstyrelsen beslutar

att anta anvisning för hantering av nämndinitiativ, se bilaga 1

att rekommendera övriga nämnder att anta samma anvisning.

Ärendebeskrivning, sammanfattning

Reglemente för styrelse och nämnder innehåller gemensamma bestämmelser och arbetsformer. Det tydliggör också nämndernas ansvarsområden och mandat. Det finns behov av mindre justeringar.

En justering kring nämndinitiativ föreslås i den generella delen i reglementet. Motivet är att förtydliga oklarheter som uppstått kring hanteringen. Tekniska nämnden föreslår revideringar av grunduppdraget i reglementet för att få en bättre beskrivning av nämndens verksamhet.

En översyn av hanteringen av stiftelser som förvaltas av Umeå kommun har synliggjort behovet av att tydliggöra ansvar för beslut om utdelning

Kommunstyrelsen har fortsatt ansvar för förvaltning av fonderna medan några nämnder får ansvar för beslut om utdelning.

Nämndinitiativ

I 4 kap. 20 § kommunallagen (2017:725) sägs att "Varje ledamot i en nämnd får väcka ärenden i nämnden". Bestämmelsen innebär att en eller flera ledamöter tillsammans kan väcka ärenden i nämnden och det kallas för ett nämndinitiativ. Dessa ska hanteras av nämnden. Förekomsten av nämndinitiativ upplevs ha ökat med följd att även osäkerheten och frågeställningarna ökat bland både förtroendevalda och tjänstepersoner.

Hanteringen av nämndinitiativ kan tydliggöras och därför föreslås följande revidering.

Förslag ny skrivning kring nämndinitiativ

Nämndinitiativ

Ett nämndinitiativ är ett sätt för en enskild ledamot eller för flera ledamöter tillsammans att nyttja kommunallagens möjlighet att väcka ett ärende i nämnden. För att ärendet ska kunna väckas vid nämndens sammanträde måste initiativet ligga inom nämndens uppdrag och ansvarsområde. Nämndinitiativ ska lämnas skriftligt.

Nämndinitiativ kan lämnas inför eller under ett sammanträde. Endast de ledamöter som tjänstgör vid sammanträdet har rätt att lämna nämndinitiativ. Om ledamot väcker ärende i nämnd under pågående sammanträde ska ärendet hänskjutas till förvaltning för beredning om ärendet inte kan avgöras under sammanträdet.

Befintlig skrivning kring nämndinitiativ

Nämndinitiativ

Om ledamot väcker ärende i nämnd under pågående sammanträde ska ärendet hänskjutas till förvaltning för beredning om ärendet ej kan avgöras under sammanträdet.

Förslag anvisning

För att ytterligare underlätta hanteringen har stadsledningskontoret tagit fram ett förslag till anvisning för hantering av nämndinitiativ i Umeå

kommun, se bilaga 1. Anvisningen syftar till att skapa en enhetlig och rättssäker hantering av nämndinitiativ i Umeå kommun.
Kommunstyrelsen föreslås att anta anvisningen och övriga nämnder rekommenderas att anta anvisningen.

Förändringar i Tekniska nämndens grunduppdrag

Med anledning av nya och/eller förändrade ansvarsområden i tekniska nämndens reglemente har nämnden identifierat behovet av att revidera och uppdatera det nuvarande grunduppdraget.

De tillkommande och/eller förändrade ansvarsområdena omfattar följande:

- Fordonshantering: Inkluderar ett samordningsansvar för hållbar och effektiv fordonsanskaffning.
- Digital omställning: Inkluderar ett ansvar för att leda, samordna och utveckla kommungemensamt arbete med digitalisering och digital transformation.
- Klimatomställning inom nämndens verksamheter: Ett förtydligande att nämnden ansvarar för klimatomställningsarbetet inom nämndens ansvarsområden.

I samband med denna revidering har samtliga delar av grunduppdraget granskats och till viss del omformulerats för att tydliggöra nämndens ansvarsområden, minimera risken för missförstånd samt underlätta läsarens förståelse. Dessa förändringar syftar till att stärka nämndens förmåga att leverera sina tjänster på ett mer strukturerat och transparent sätt.

Förslag till ny beskrivning av grunduppdrag för tekniska nämnden

Tekniska nämnden har ansvar för kommunens anläggningar, infrastruktur och allmänna platser såsom fastigheter, gator, vägar, parker och närskogar. Uppdraget innefattar att planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens infrastruktur och offentliga utomhusmiljöer, kommunens IT- och kommunikationssystem samt Umeå kommuns fastigheter- både avseende verksamhetslokaler och boenden för sociala behov. Nämnden ska tillhandahålla färdtjänst, uppfylla kommunens uppgifter avseende

trafikfrågor samt tillhandahålla intern service inom måltider och lokalvård.

Nämnden har också ansvar för att samordna Umeå kommuns fordonsanskaffning samt att leda, samordna och utveckla kommungemensamt arbete med digitalisering och digital transformation. Uppdraget innefattar även att svara för klimatomställningsarbetet inom nämndens ansvarsområden.

Nämndens ansvarsområde omfattar alla verksamheter inom teknik- och fastighetsförvaltningen vilka är Digital omställning och IT, Fastighet, Gator och parker, Måltidsservice samt Städ- och verksamhetsservice.

Befintlig beskrivning av grunduppdraget för tekniska nämnden tas bort

Tekniska nämnden ansvarar för kommunens anläggningar; fastigheter, gator, vägar, parker och allmänna platser. Tekniska nämnden ansvarar även för kommunens interna servicefunktioner samt färdtjänst.

Nämndens uppdrag är att:

- *planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens infrastruktur och offentliga utomhusmiljöer, fastigheter och IT-system*
- *svara för den kommunala väghållningen och förvalta offentliga platser*
- *försörja Umeå kommuns verksamheter med lokaler och boende för sociala behov*
- *svara för samordning och utveckling av kommunens IT och telefonisystem*
- *svara för klimatomställningsarbetet inom nämndens ansvarsområden*
- *tillhandahålla färdtjänst*
- *tillhandahålla intern service inom måltider, lokalvård och vissa vaktmästartjänster*
- *fullgöra kommunens uppgifter avseende trafikfrågor*

Nämndens ansvarsområde omfattar alla verksamheter inom teknik- och fastighetsförvaltningen vilka är Gator och parker, Fastighet, IT, Måltidsservice samt Städ- och verksamhetsservice.

Förslag förändringar kring hantering av stiftelser

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för förvaltning av stiftelser med anknuten förvaltning. Grunden till stiftelserna utgörs av donationer från privatpersoner som skänkts till olika välgörande ändamål. Kommunstyrelsen ska fortsatt ha ansvar för en sammanhållen förvaltning

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-03-18

och ekonomiadministration medan vissa nämnder får ansvar för att besluta om utdelning. Nämnderna beslutar i sin tur om ev. vidaredelegering av ansvaret.

Förslag ny skrivning Individ och familjenämndens reglemente:

Nämnden ansvarar för:

- *utdelning av medel från stiftelsen Biståndsfonden*

Nuvarande skrivning Individ och familjenämndens reglemente tas bort:

Nämnden ansvarar för:

- ~~*förvaltning och utdelning av medel från Biståndsfonden och Augusta Karlssons fond,*~~

Ändringen motiveras av att Augusta Karlsson fond har upphört och då behövs ansvar för utdelning inte tydliggöras längre. Skrivning kring förvaltning tas bort för att inte skapa förvirring kring kommunstyrelsens övergripande ansvar för förvaltning.

Förslag på beskrivning av nytt ansvar För- och grundskolenämnden

Nämnden ska:

Besluta om utdelning av medel från Stiftelsen stipendiefonden för Umeå kommuns grundskola.

Nytt ansvar motiveras av att nämnden är bäst lämpad att fatta beslut om utdelning. Det har inte gjorts någon utdelning från stiftelsen sedan 2013. Ett förtydligande av ansvar möjliggör bättre nyttjande av medel och årlig utdelning från stiftelsen.

Förslag på ny skrivning äldrenämndens reglemente

Delegering från kommunfullmäktige:

- *Utdelning av medel från stiftelsen Blomsterfonden.*

Nuvarande skrivning äldrenämndens reglemente tas bort

Delegering från kommunfullmäktige:

- ~~*Förvaltning och utdelning av medel från Blomsterfonden.*~~

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2025-03-18

Ordet förvaltning av stiftelse tas bort från äldrenämndens reglemente för att inte skapa otydlighet kring kommunstyrelsens övergripande ansvar för förvaltning.

Den som vill ta del av hela det befintliga reglementet för styrelse och nämnder hittar det på www.umea.se/styrdokument

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Anvisning för hantering av nämndinitiativ

Bilaga 2. Protokollsutdrag Tekniska nämnden

Bilaga 3. Motivering till förändringar i Tekniska nämndens grunduppdrag.

Beredningsansvariga

Sara Nordström, Dan Gideonsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Alla nämnder

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-03-11

§ 74

Diariennr: KS-2014/01024

Revidering av reglemente för styrelse och nämnder**Förslag till beslut**

Kommunfullmäktige beslutar

att revidera den generella delen i reglementet kring nämndinitiativ enligt förslag i tjänsteskrivelsen

att revidera tekniska nämndens grunduppdrag i reglementet enligt förslag i tjänsteskrivelsen

att revidera reglementen för individ- och familjenämnden, för och grundskolenämnden samt äldre- och barnnämnden kring ansvar för stiftelser enligt förslag i tjänsteskrivelsen.

Kommunstyrelsen beslutar

att anta anvisning för hantering av nämndinitiativ, se bilaga 1

att rekommendera övriga nämnder att anta samma anvisning.

Ärendebeskrivning, sammanfattning

Reglemente för styrelse och nämnder innehåller gemensamma bestämmelser och arbetsformer. Det tydliggör också nämndernas ansvarsområden och mandat. Det finns behov av mindre justeringar.

En justering kring nämndinitiativ föreslås i den generella delen i reglementet. Motivet är att förtydliga oklarheter som uppstått kring hanteringen. Tekniska nämnden föreslår revideringar av grunduppdraget i reglementet för att få en bättre beskrivning av nämndens verksamhet.

En översyn av hanteringen av stiftelser som förvaltas av Umeå kommun har synliggjort behovet av att tydliggöra ansvar för beslut om utdelning

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-03-11

Kommunstyrelsen har fortsatt ansvar för förvaltning av fonderna medan några nämnder får ansvar för beslut om utdelning.

Nämndinitiativ

I 4 kap. 20 § kommunallagen (2017:725) sägs att "Varje ledamot i en nämnd får väcka ärenden i nämnden". Bestämmelsen innebär att en eller flera ledamöter tillsammans kan väcka ärenden i nämnden och det kallas för ett nämndinitiativ. Dessa ska hanteras av nämnden. Förekomsten av nämndinitiativ upplevs ha ökat med följd att även osäkerheten och frågeställningarna ökat bland både förtroendevalda och tjänstepersoner.

Hanteringen av nämndinitiativ kan tydliggöras och därför föreslås följande revidering.

Förslag ny skrivning kring nämndinitiativ*Nämndinitiativ*

Ett nämndinitiativ är ett sätt för en enskild ledamot eller för flera ledamöter tillsammans att nyttja kommunallagens möjlighet att väcka ett ärende i nämnden. För att ärendet ska kunna väckas vid nämndens sammanträde måste initiativet ligga inom nämndens uppdrag och ansvarsområde. Nämndinitiativ ska lämnas skriftligt.

Nämndinitiativ kan lämnas inför eller under ett sammanträde. Endast de ledamöter som tjänstgör vid sammanträdet har rätt att lämna nämndinitiativ. Om ledamot väcker ärende i nämnd under pågående sammanträde ska ärendet hänskjutas till förvaltning för beredning om ärendet inte kan avgöras under sammanträdet.

Befintlig skrivning kring nämndinitiativ*Nämndinitiativ*

Om ledamot väcker ärende i nämnd under pågående sammanträde ska ärendet hänskjutas till förvaltning för beredning om ärendet ej kan avgöras under sammanträdet.

Förslag anvisning

För att ytterligare underlätta hanteringen har stadsledningskontoret tagit fram ett förslag till anvisning för hantering av nämndinitiativ i Umeå

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-03-11

kommun, se bilaga 1. Anvisningen syftar till att skapa en enhetlig och rättssäker hantering av nämndinitiativ i Umeå kommun.

Kommunstyrelsen föreslås att anta anvisningen och övriga nämnder rekommenderas att anta anvisningen.

Förändringar i Tekniska nämndens grunduppdrag

Med anledning av nya och/eller förändrade ansvarsområden i tekniska nämndens reglemente har nämnden identifierat behovet av att revidera och uppdatera det nuvarande grunduppdraget.

De tillkommande och/eller förändrade ansvarsområdena omfattar följande:

- Fordonshantering: Inkluderar ett samordningsansvar för hållbar och effektiv fordonsanskaffning.
- Digital omställning: Inkluderar ett ansvar för att leda, samordna och utveckla kommungemensamt arbete med digitalisering och digital transformation.
- Klimatomställning inom nämndens verksamheter: Ett förtydligande att nämnden ansvarar för klimatomställningsarbetet inom nämndens ansvarsområden.

I samband med denna revidering har samtliga delar av grunduppdraget granskats och till viss del omformulerats för att tydliggöra nämndens ansvarsområden, minimera risken för missförstånd samt underlätta läsarens förståelse. Dessa förändringar syftar till att stärka nämndens förmåga att leverera sina tjänster på ett mer strukturerat och transparent sätt.

Förslag till ny beskrivning av grunduppdrag för tekniska nämnden

Tekniska nämnden har ansvar för kommunens anläggningar, infrastruktur och allmänna platser såsom fastigheter, gator, vägar, parker och närskogar. Uppdraget innefattar att planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens infrastruktur och offentliga utomhusmiljöer, kommunens IT- och kommunikationssystem samt Umeå kommuns fastigheter- både avseende verksamhetslokaler och boenden för sociala behov. Nämnden ska tillhandahålla färdtjänst, uppfylla kommunens uppgifter avseende

Umeå kommun**Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-03-11

trafikfrågor samt tillhandahålla intern service inom måltider och lokalvård.

Nämnden har också ansvar för att samordna Umeå kommuns fordonsanskaffning samt att leda, samordna och utveckla kommungemensamt arbete med digitalisering och digital transformation. Uppdraget innefattar även att svara för klimatomställningsarbetet inom nämndens ansvarsområden.

Nämndens ansvarsområde omfattar alla verksamheter inom teknik- och fastighetsförvaltningen vilka är Digital omställning och IT, Fastighet, Gator och parker, Måltidsservice samt Städ- och verksamhetsservice.

Befintlig beskrivning av grunduppdraget för tekniska nämnden tas bort

Tekniska nämnden ansvarar för kommunens anläggningar; fastigheter, gator, vägar, parker och allmänna platser. Tekniska nämnden ansvarar även för kommunens interna servicefunktioner samt färdtjänst.

Nämndens uppdrag är att:

- *planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens infrastruktur och offentliga utomhusmiljöer, fastigheter och IT-system*
- *svara för den kommunala väghållningen och förvalta offentliga platser*
- *försörja Umeå kommuns verksamheter med lokaler och boende för sociala behov*
- *svara för samordning och utveckling av kommunens IT och telefonisystem*
- *svara för klimatomställningsarbetet inom nämndens ansvarsområden*
- *tillhandahålla färdtjänst*
- *tillhandahålla intern service inom måltider, lokalvård och vissa vaktmästartjänster*
- *fullgöra kommunens uppgifter avseende trafikfrågor*

Nämndens ansvarsområde omfattar alla verksamheter inom teknik- och fastighetsförvaltningen vilka är Gator och parker, Fastighet, IT, Måltidsservice samt Städ- och verksamhetsservice.

Förslag förändringar kring hantering av stiftelser

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för förvaltning av stiftelser med anknuten förvaltning. Grunden till stiftelserna utgörs av donationer från privatpersoner som skänkts till olika välgörande ändamål. Kommunstyrelsen ska fortsatt ha ansvar för en sammanhållen förvaltning

Umeå kommun**Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-03-11

och ekonomiadministration medan vissa nämnder får ansvar för att besluta om utdelning. Nämnderna beslutar i sin tur om ev. vidaredelegering av ansvaret.

Förslag ny skrivning Individ och familjenämndens reglemente:

Nämnden ansvarar för:

- utdelning av medel från stiftelsen Biståndsfonden

Nuvarande skrivning Individ och familjenämndens reglemente tas bort:

Nämnden ansvarar för:

- ~~förvaltning och utdelning av medel från Biståndsfonden och Augusta Karlssons fond,~~

Ändringen motiveras av att Augusta Karlsson fond har upphört och då behövs ansvar för utdelning inte tydliggöras längre. Skrivning kring förvaltning tas bort för att inte skapa förvirring kring kommunstyrelsens övergripande ansvar för förvaltning.

Förslag på beskrivning av nytt ansvar För- och grundskolenämnden

Nämnden ska:

Besluta om utdelning av medel från Stiftelsen stipendiefonden för Umeå kommuns grundskola.

Nytt ansvar motiveras av att nämnden är bäst lämpad att fatta beslut om utdelning. Det har inte gjorts någon utdelning från stiftelsen sedan 2013. Ett förtydligande av ansvar möjliggör bättre nyttjande av medel och årlig utdelning från stiftelsen.

Förslag på ny skrivning äldrenämndens reglemente

Delegering från kommunfullmäktige:

- *Utdelning av medel från stiftelsen Blomsterfonden.*

Nuvarande skrivning äldrenämndens reglemente tas bort

Delegering från kommunfullmäktige:

- ~~Förvaltning och utdelning av medel från Blomsterfonden.~~

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-03-11

Ordet förvaltning av stiftelse tas bort från äldrenämndens reglemente för att inte skapa otydlighet kring kommunstyrelsens övergripande ansvar för förvaltning.

Den som vill ta del av hela det befintliga reglementet för styrelse och nämnder hittar det på www.umea.se/styrdokument

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Anvisning för hantering av nämndinitiativ

Bilaga 2. Protokollsutdrag Tekniska nämnden

Bilaga 3. Motivering till förändringar i Tekniska nämndens grunduppdrag.

Beredningsansvariga

Sara Nordström, Dan Gideonsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Alla nämnder

Tjänsteskrivelse

2025-03-17

Kommunfullmäktiges
valberedning

Diariennr: KS-2025/00250

Avsägelse; Ersättare i äldrenämnden; Gunvor Strömberg (L)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

att bevilja Gunvor Strömberg (L) begärt entledigande från uppdraget som ersättare i äldrenämnden.

Att utse Mats Nilsson (L) till ersättare i äldrenämnden.

Ärendebeskrivning

Gunvor Strömberg (L) avsäger sig uppdraget som ersättare i äldrenämnden.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Gunvor Strömberg

Mats Nilsson

Lönesupport, troman

Äldrenämnden

Förnamn, Efternamn
Befattning

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges valberedning

Protokollsutdrag
2025-03-31

§ 10

Diari­enr: KS-2025/00250

Avsägelse; Ersättare i äldre­nämnden; Gunvor Strömberg (L)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

att bevilja Gunvor Strömberg (L) begärt entledigande från uppdraget som ersättare i äldre­nämnden.

Att utse Mats Nilsson (L) till ersättare i äldre­nämnden.

Ärendebeskrivning

Gunvor Strömberg (L) avsä­ger sig uppdraget som ersättare i äldre­nämnden.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Gunvor Strömberg

Mats Nilsson

Lönesupport, troman

Äldre­nämnden

Tjänsteskrivelse

2025-02-12

Kommunfullmäktiges
valberedning

Diariennr: KS-2025/00097

Fyllnadsval; Ersättare i för- och grundskolenämnden; Ellen Kling Örestig (V)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen:

Att utse Lisa Stolt (V) till ersättare i för- och grundskolenämnden.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beviljade 24 februari 2025 Ellen Kling Örestig (V) begäran om entledigande från uppdraget som ersättare i för- och grundskolenämnden.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Lisa Stolt
Lönesupport, troman
För- och grundskolenämnden

Förnamn, Efternamn
Befattning

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges valberedning

Protokollsutdrag
2025-03-31

§ 9

Diariennr: KS-2025/00097

Fyllnadsval; Ersättare i för- och grundskolenämnden; Ellen Kling Örestig (V)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen:

Att utse Lisa Stolt (V) till ersättare i för- och grundskolenämnden.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beviljade 24 februari 2025 Ellen Kling Örestig (V) begäran om entledigande från uppdraget som ersättare i för- och grundskolenämnden.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Lisa Stolt

Lönesupport, troman

För- och grundskolenämnden

Tjänsteskrivelse

2025-03-27

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2025/00099

Anmälningssärenden 2025-03-31

Motioner

Motion 13/2025: Inför tillitsbaserad hemtjänst i Umeå kommun; Liv Zetterberg (V) och Rebecca Sellstedt (V). Diarienummer: KS-2025/00344

Motion 12/2025: Förtjänstgåvor och uppvaktningar även för personer i daglig verksamhet; Liv Zetterberg (V) och Linda Lotare (V). Diarienummer: KS-2025/00343

Motion 11/2025: Fler gymnasieprogram ska möjliggöra Ung Företagsamhet; Veronica Kerr (KD), Anders Sellström (KD) och Lucas Nilsson (KD). Diarienummer: KS-2025/00342

Motion 10/2025: Lätta på lärares administrativa börda; Anders Norqvist (L), Hanna Lundin Jernberg (L). Diarienummer: KS-2025/00273

Revisionsplan

Revisionsplan 2025.

Motion till Umeå kommunfullmäktige, 2025-03-26

Inför tillitsbaserad hemtjänst i Umeå kommun

Det brukar talas om två motsatta sätt att organisera hemtjänsten, där minutstyrd hemtjänst ställs mot tillitsbaserad hemtjänst. I Umeå kommun är hemtjänsten i hög grad minutstyrd, vilket till viss del kan härledas till det valfrihetssystem som kommunen tillämpar. Umeå kommun valde 2009 att börja tillämpa lagen om valfrihet (LOV) i hemtjänsten vilket ledde till att ett stort antal privata aktörer etablerade sig lokalt. Med denna ökade privatisering behövdes det också tydliga modeller för ersättning baserat på tidsåtgång för insatser. För att öka kommunens kontroll över tid och ersättningar för insatser har det skett en successiv åtstramning av både den privata och kommunala verksamheten. En del i detta har varit den skärpta följsamheten till schabloner vid utförandet av insatser i den kommunala hemtjänsten, och vid ersättningen till de privata bolagen, vilket har lett till en allt striktare minutstyrning. Det dras nu till sin spets genom införandet av det digitala planeringsverktyget Intraphone. Genom Intraphone kan personalens besök följas noggrant och tidsåtgången för varje insats mätas på minutnivå.

Fördelarna med minutstyrning är att kommunen får en hög grad av kontroll och precision i hur man kan planera insatser för att maximera effektiviteten. Men det kommer också med nackdelar. Fackförbundet Kommunal är en av de samhällsaktörer som länge varit kritiska. De menar att minutstyrningen leder till ökad arbetsbelastning för personalen, tajtare scheman, mindre tid hos brukare, samvetsstress och minskad yrkesstolthet för de anställda. För den enskilde riskerar individuella behov att överskuggas av ekonomiska ramar och begränsningar. Dessa negativa effekter har lett till att flera kommuner väljer att minska detaljstyrningen. I Göteborg har ett flertal anmälningar till Arbetsmiljöverket för ökad stress och ohälsa lett till att de överger minutstyrningen i hemtjänsten.

Tillitsbaserad hemtjänst betraktas av många som ett mer hållbart alternativ till minutstyrningen. Till skillnad från nuvarande system med hårt styrda ersättningsmodeller och kontrollapparater bygger den tillitsbaserade hemtjänsten på att hemtjänstpersonalen tillsammans med brukaren utformar insatserna efter den enskildes behov. Tidsåtgången och ersättningen för besöken blir då baserade på verkligheten istället för generaliserade schabloner. Genom detta ömsesidiga arbete kan man ta vara på professionens kunskaper såväl som den enskildes behov och önskemål.

Genom införandet av LOV så har möjligheten till ett införande av tillitsbaserad hemtjänst varit begränsad. Den hårda konkurrensen och aktiebolagsformens vinstintressen är i sin grund oförenlig med ett tillitsbaserat system. I skrivande stund föreslås det dock ett skifte av valfrihetssystem i hemtjänsten från LOV till LOU. Detta ser vi som en nödvändig förutsättning, och vi föreslår därför att arbetet påbörjas med en övergång från minutstyrning till tillitsbaserad hemtjänst i Umeå kommun.

Vänsterpartiet yrkar:

att Umeå kommun utreder förutsättningar för ett skifte till tillitsbaserad kommunal hemtjänst och därefter formulerar ett förslag till införande av detta för beslut i kommunfullmäktige.

Liv Zetterberg
Rebecca Sellstedt
Vänsterpartiet

Motion till Umeå kommunfullmäktige, 2025-03-25

Förtjänstgåvor och uppvaktningar även för personer i daglig verksamhet

Daglig verksamhet är en insats för personer med funktionsnedsättning, som är i yrkesverksam ålder men som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig. Deltagarna på daglig verksamhet är vanligen personer med intellektuell funktionsnedsättning, autism eller autismliknande tillstånd, eller personer som efter hjärnskada i vuxen ålder fått en betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning. Daglig verksamhet är ofta ett viktigt socialt sammanhang, och många deltagare utför en värdefull arbetsinsats under sin tid på daglig verksamhet.

Inom Umeå kommun uppmärksammas anställda och förtroendevalda med lång tjänstgöringstid, vid pensionering och då personer fyller 50 och 60 år, genom förtjänstgåvor och uppvaktningar. Detta är en uppskattad tradition för att visa erkännande för deras insatser (enligt *Regler för förtjänstgåvor och kommunala uppvaktningar*. DNR: KS-2019/00284). Däremot saknas motsvarande tradition för personer som deltar i kommunens dagliga verksamhet, trots att dessa individer varit aktiva under många år och bidragit till kommunens verksamhet på ett betydande sätt. Malmö, Göteborg, Lund, Halmstad, Huddinge, Boden och Uppsala är bara några exempel på kommuner som redan infört minnesgåvor för deltagare i daglig verksamhet.

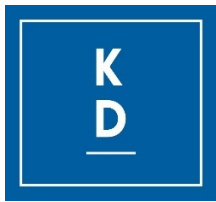
Vi anser att alla som på något sätt arbetar inom Umeå kommun, inklusive deltagare i daglig verksamhet, ska betraktas som de medarbetare de är. Att inkludera dessa personer i traditionen med förtjänstgåvor och uppvaktning skulle vara ett viktigt steg för att visa uppskattning för deras insatser och främja en känsla av delaktighet och erkännande.

Vänsterpartiet yrkar:

att alla som deltar i daglig verksamhet ska omfattas av regelverket för förtjänstgåvor och kommunala uppvaktningar, på liknande villkor som kommunens anställda, och

att den som övergår från daglig verksamhet till anställning inom Umeå kommun, eller vice versa, får tillgodoräkna sig tiden inom daglig verksamhet i förhållande till ovanstående regelverk

Liv Zetterberg
Linda Lotare
Vänsterpartiet

MOTION 2025-03-20

Fler gymnasieprogram ska möjliggöra Ung Företagsamhet

Företagande och entreprenörskap är avgörande för Sveriges framtida tillväxt och välbefinnande. Att unga tidigt får möjlighet att utveckla sina entreprenöriella förmågor genom att driva UF-företag har visat sig ha många positiva effekter. Studier visar att tidigare UF-företagare har färre arbetslöshetsdagar, startar oftare företag som anställer fler och bidrar till en starkare lokal ekonomi. Samtidigt kan vi konstatera att möjligheten att delta i Ung Företagsamhet fortfarande är begränsad till vissa gymnasieprogram.

I dag påverkar valet av gymnasieprogram i mycket liten utsträckning om en individ kommer att vilja eller behöva driva eget företag i framtiden. De positiva effekterna av UF-företagande är tydliga oavsett region och samhällsgrupp. Forskning pekar även på att UF-företagande kan minska könsrelaterade skillnader inom entreprenörskap samt bidra till att utjämna skillnader kopplat till socioekonomisk bakgrund. Därför är det viktigt att fler elever får tillgång till denna utbildningsform, oavsett vilket gymnasieprogram de väljer.

Särskilt intressant är den starka ökningen av UF-företagande på barn- och fritidsprogrammet, där antalet elever som driver UF-företag har ökat från 26 till 102 på ett år. Det visar att det finns en stor potential för att inkludera Ung Företagsamhet inom fler utbildningsinriktningar. Ett tydligt exempel är estetiska program där potentiella arbetsplatser är få, och många därför väljer att frilansa eller starta enskild firma. Ett annat bra exempel är vård- och omsorgsprogrammet, där företagande kan spela en avgörande roll i att modernisera och utveckla omsorgsycket. Genom att ge elever möjligheten att driva UF-företag inom vård och omsorg kan vi locka fler unga till branschen, samtidigt som vi skapar en kultur av innovation och nytänkande. Företagsamhet inom vårdsektorn kan leda till nya lösningar för bättre arbetsvillkor, effektivare omsorg och en mer attraktiv bransch, vilket i sin tur bidrar till att trygga framtidens kompetensförsörjning.

Nordmalings kommun har infört entreprenörskap i skolan på samtliga stadier efter inspiration av Ung Företagsamhet. Metodiken, som utvecklats vid Luleå tekniska universitet, fokuserar på att stärka elevernas självkänsla och förmågor som initiativförmåga, mod, kreativitet och samarbetsförmåga. Entreprenörskap handlar inte bara om att starta företag, utan också om att utveckla ett driv och en framåtanda som är värdefull i en föränderlig omvärld. Denna modell kan med fördel tillämpas även i vår kommun, för att ge fler unga möjlighet att utveckla entreprenöriella färdigheter redan från grundskolan.

För att fler unga ska få ta del av de positiva effekterna av UF-företagande bör möjligheten att driva UF-företag finnas på samtliga gymnasieprogram. Det bör inte ske genom att göra kursen

obligatorisk, men skolor bör uppmuntras att inkludera det i befintliga kurser, fördjupningskurser eller som individuellt val. Kommunen bör även särskilt arbeta för att öka UF-företagandet inom vård- och omsorgsprogrammet genom samverkan med skolor och UF. Slutligen bör entreprenörskap och företagande förtydligas i examensmålen för fler gymnasieprogram, särskilt yrkesprogrammen.

Mot bakgrund av detta yrkar Kristdemokraterna

- Att möjligheten att driva UF-företag ska finnas på samtliga gymnasieprogram, genom att skolor uppmuntras att inkludera det i befintliga kurser, fördjupningskurser eller som individuellt val.
- Att kommunen särskilt ska arbeta för att stärka UF-företagande inom vård- och omsorgsprogrammet för att främja innovation och öka intresset för en bransch med kompetensförsörjningsproblem.
- Att elevers gymnasieval inte ska begränsa deras möjlighet att välja entreprenöriella kurser inom ramen för det individuella valet.
- Att entreprenörskap och företagande bör förtydligas i examensmålen för fler gymnasieprogram, framför allt yrkesprogrammen.
- Att för- och grundskolenämnden ges i uppdrag att införa entreprenörskap i grundskolan enligt Nordmalingsmodellen, för att stärka elevernas självkänsla och entreprenöriella förmågor redan från tidig ålder.

Veronica Kerr (KD)

Anders Sellström (KD)

Lucas Nilsson (KD)

MOTION TILL UMEÅ KOMMUNFULLMÄKTIGE

Lätta på lärares administrativa börda

Rapporter från Skolverket visar att de flesta lärare anser att de har för lite tid till att planera och reflektera över sin undervisning. Enligt den internationella studien TALIS känner sig 45 procent av de svenska högstadielärarna ganska mycket, eller mycket stressade i arbetet. I Skolverkets undersökning *Attityder till skolan* som genomfördes 2024 anger nästan hälften av lärarna att de har övervägt att byta yrke under det senaste året.

Tiden för undervisning har inte varit reglerad sedan 1995. Det innebär att lärare ibland har så många undervisningstimmar, och andra uppgifter som inte hör till undervisningen, att de inte har tillräckligt med tid att planera och följa upp sin undervisning. Det gäller även lärare i fritidshem och förskollärare.

Lärare och förskollärare är den enskilt viktigaste faktorn för kvaliteten i utbildningen och är avgörande för barns och elevers lärande och utveckling. Därför är det mycket viktigt att de får förutsättningar att kunna fokusera på sin huvuduppgift – att planera, genomföra och följa upp sin undervisning.

Därför yrkar Liberalerna att kommunfullmäktige beslutar att:

1. Att Umeå kommun skyndsamt utreder förslag, tillsammans med arbetstagarorganisationer, med syfte att reglera lärares undervisningstid och att varje timmes undervisning minst ska motsvaras av en timmes tid till för- och efterarbete.
2. Att Umeå kommun skyndsamt utreder förslag, tillsammans med arbetstagarorganisationer, med syfte att reglera att lärare i fritidshemmet och förskollärare i förskolan minst ska ha 5 timmar i veckan för planering och uppföljning av undervisningen.

Umeå 2025-03-07

Anders Norqvist (L). Skolpolitisk talesperson.Umeå

Hanna Lundin Jernberg (L), gruppledare Umeå

Kommunrevisorerna

Revisionsplan 2025

Versionshantering

<i>Datum</i>	<i>Version</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Ansvarig</i>
2025-xx-xx	1	Fastställande av revisionsplan 2025	Kommunrevisorerna

Kommunrevisorerna

Kommunrevisorernas och lekman-revisorernas uppgifter följer av kommunallag, revisionsreglemente och god revisionssed i kommunal verksamhet. Lekmannarevisorernas uppgifter regleras även i aktiebolagslagen.

Revisionen syftar ytterst till att ge kommunfullmäktige underlag till ansvarsprövning av kommunstyrelse, nämnder, och enskilda förtroendevalda. För de kommunala bolagen är det bolagsstämman som prövar ansvaret för bolagets styrelse och VD, där lekmannarevisorernas granskningsrapport utgör ett underlag. Lekmannarevisorerna uttalar sig dock inte i ansvarsfrågan i sin granskningsrapport.

Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna/lekmanarevisorerna pröva om:

- Verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- Räkenskaperna är rättvisande¹
- Den interna kontrollen som görs inom styrelser och nämnder är tillräcklig

Utgångspunkten för revisorernas/lekmanarevisorernas arbete är God sed i kommunal verksamhet. I revisionsarbetet beaktas även de rekommendationer som Skyrev (Föreningen Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer) utger.

Revisorerna/lekmanarevisorerna ska årligen granska verksamheten inom styrelsernas och nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av god revisionssed.

Revisionen ska vara framåtsyftande, leda till utveckling, förbättring och en effektivare verksamhet. Den ska även vara en tillgång i det demokratiska arbetet och ett stöd för arbetet i styrelse, nämnder och bolag.

För att klara detta uppdrag, och kunna uttala oss i ansvarsfrågan, måste vi prioritera och planera våra insatser. Därför gör vi en kontinuerlig analys av väsentlighet och risk. Riskanalysen görs samlat för kommunstyrelsen, nämnder och bolags och ligger till grund för denna revisionsplan.

Revisorerna/lekmanarevisorerna arbetar aktivt med sin riskanalys vilket gör att revisionsplanen och planerade granskningar kan komma att uppdateras under året.

Den årliga granskningen av verksamheten genomförs genom grundläggande granskning, fördjupad granskning samt granskning av delårsrapport och årsredovisning².

Den grundläggande granskningen genomförs genom att fortlöpande ta del av styr- och uppföljningsdokument, protokoll och övriga handlingar samt genom dialogmöten med kommunstyrelsen, nämnder, bolag och verksamhet. Vidare granskas styrelsernas och nämndernas interna kontroll. Utifrån revisorernas riskanalys genomförs även utökningar inom ramen för den grundläggande granskningen.

Fördjupade granskningar genomförs utifrån vår risk- och väsentlighetsbedömning samt erfarenheterna från den

¹ Lekmannarevisorerna granskar inte räkenskaperna i kommunens bolag

² Granskning av delårsrapport och årsredovisning sker inte i kommunens bolag.

Kommunrevisorerna

grundläggande granskningen inkluderat möten med kommunstyrelsen, nämnder och bolag.

Vårt arbete dokumenteras fortlöpande i revisionsrapporter och i skrivelser till berörda styrelser och nämnder. Rapporterna delges kommunfullmäktige i en förkortad version. På revisorernas hemsida finns möjlighet att läsa rapporterna i sin helhet.

Utgångspunkten för vår granskning är de mål och uppdrag, och ägardirektiv för de kommunala bolagen, som fullmäktige fastställt för kommunstyrelsen, nämnder och bolag. Granskningen ska ge svar på hur kommunstyrelsen, nämnder och bolag mottar, genomför och återredovisar de direktiv som fullmäktige lämnat.

Vi lämnar årligen en redogörelse till kommunfullmäktige för vårt arbete. Vi kan rikta anmärkning mot nämnder, beredningar och enskilda förtroendevalda och ska i vår revisionsberättelse uttala oss om ansvarsfrihet tillstyrks eller inte.

I de granskningsrapporter lekmanrevisorerna överlämnar till årsstämman i respektive bolag kan anmärkning riktas mot styrelse och VD.

Granskningsrapporten fogas även till revisionsberättelsen avseende kommunen.

Samordnad revision

Samordnad revision mellan kommunens styrelse och nämnder samt dess företag är ett viktigt instrument för ägarens (kommunfullmäktiges) kontroll och uppföljning. Lekmanrevisorernas arbete bedrivs därför samordnat med revisorernas arbete.

Den samordnade revisionen ger förutsättningar att bedöma hur kommunen arbetar med ägarstyrning och förvaltningskontroll. Granskningen sker utifrån ett övergripande styrperspektiv där ägardirektiven och kommunstyrelsens uppsikt är viktiga inslag. Avsikten med den samordnade revisionen är att stora delar av den kommunala verksamheten ska kunna granskas och prövas med helhetssyn och samlade bedömningar.

För att beakta helhetssyn i hela den kommunala verksamheten har revisorerna även samverkan och informationsutbyte med andra revisorer i gemensamma nämnder, finansiella samordningsförbund och andra kommunala företag.

Har du frågor, synpunkter eller funderingar får du gärna höra av dig till revisionen genom ordförande Ewa Miller, 070- 622 03 44

Besök även gärna vår hemsida under www.umea.se/revision, där revisionsplan, granskningsrapporter och annan information finns.

Kommunrevisorerna

Granskning av delårsrapport och årsredovisning

Granskning av räkenskaperna

Revisionen granskar och bedömer om räkenskaperna ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning samt om delårsrapport och årsredovisning är upprättade i enlighet med LKBR och god redovisningssed. Rådet för kommunal redovisning (RKR) är normbildande för god redovisningssed.

Granskning av räkenskaperna görs av sakkunniga på uppdrag av revisorerna enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Den omfattar granskning av:

- årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, driftredovisning och investeringsredovisning samt noter
- sammanställda räkenskaper
- förvaltningsberättelse
- delårsrapport

Granskning och bedömning av god ekonomisk hushållning och balanskravet

Revisionen ska bedöma om resultaten i delårsrapport och årsredovisning är förenliga med de finansiella mål och verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat i budgeten. Granskningen utförs av de sakkunniga.

De finansiella målen med betydelse för god ekonomisk hushållning granskas genom kontroll av att de redovisade uppgifterna är korrekt härledda ur kommunens räkenskaper och att nyckeltal är korrekt beräknade.

Granskning sker också av utfallet för verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning och en bedömning görs av huruvida resultaten i delårsrapport och årsredovisningen är förenliga med målen utifrån den redovisning som kommunstyrelsen gör i förvaltningsberättelsen.

Granskningen av räkenskaperna omfattar även granskning av balanskravsresultatet. Granskningen utgörs av kontroll av att uppställningen av balanskravsutredningen har skett i enlighet med lag och god redovisningssed, att uppgifterna i utredningen är korrekt härledda ur kommunens räkenskaper samt att nyckeltal är korrekt beräknade. Vid behov kan granskningen utökas för att möjliggöra för revisionen att bedöma eventuellt återställande av ett negativt balanskravsresultat samt eventuellt åberopande av synnerliga skäl.

Kommunrevisorerna

Grundläggande granskning

En del av den årliga granskningen är den grundläggande granskningen, vars övergripande syfte är att bedöma om styrelse och nämnder på en övergripande nivå har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Revisionsprocessen är i grunden densamma i de olika revisionsuppdragen, oavsett om granskningen gäller nämnder, styrelse eller kommunala bolag. Den grundläggande granskningen genomförs därför på ett likartat sätt i kommunens styrelse och nämnder samt i de kommunala bolagen.

Moment i den grundläggande granskningen

Den grundläggande granskningen består vanligtvis av följande moment:

Protokollsgranskning

Revisorerna/lekmannarevisorerna följer löpande arbetet och utvecklingen i styrelser och nämnder genom protokollsgranskning som sker löpande under året.

Dialogmöten med presidier i styrelser och nämnder

Som ett led i den grundläggande granskningen träffar revisorerna/lekmannarevisorerna presidierna i styrelser och nämnder under året. Specifika frågor tas upp med varje nämnd/styrelse, vilka fastställs inför dialogmötena.

Dialog med kommunstyrelsens och nämndernas presidier sker en gång per år, under hösten.

Dialog med presidium och VD i bolagen sker vid två tillfällen per år, höst och vår.

Dokumentstudier av relevanta styr- och uppföljningsdokument

Som en del av den grundläggande granskningen tar revisorerna/lekmannarevisorerna del av relevanta styr- och uppföljningsdokument, såsom budget, verksamhetsplan, uppföljningsrapporter, riskanalys, internkontrollplan och uppföljning av denna m.m.

Information på revisorernas sammanträden

En del av revisorernas/lekmannarevisorernas arbete är att bjuda in och träffa företrädare för verksamheterna, för att få information inom områden som revisorerna/lekmannarevisorerna bedömt vara angelägna.

Skriftlig rapport

Resultatet av den grundläggande granskningen sammanställs i en rapport som skickas till styrelser och nämnder för kännedom.

Kommunrevisorerna

Fördjupade granskningar

Nedan beskrivs planerade fördjupningsgranskningar. Revisorerna och lekmannarevisorerna arbetar aktivt med sin riskanalys, vilket gör att revisionsplanen och planerade granskningar kan komma att uppdateras/förändras under året.

Planerade fördjupningsgranskningar kan beröra en eller flera nämnder eller styrelser i kommunkoncernen. Vilka styrelser och nämnder som berörs av respektive fördjupningsgranskning preciseras i de projektplaner som upprättas inför varje granskning.

1. Granskning av styrning och uppföljning av fritidshemsverksamheten

Enligt skollagen ska varje kommun erbjuda utbildning i fritidshem för elever i kommunens förskoleklass, grundskola och grundsärskola. Fritidshemmet kompletterar utbildningen i nämnda skolformer och syftar till att "stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation".

Omfattningen på utbildningen ska ta hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller andra behov som familjen kan ha. Fritidshem ska erbjudas till och med vårterminen det år som eleven fyller tretton år. Vidare ställs krav på att elevgrupperna får en "lämplig sammansättning och storlek" samt att en god miljö erbjuds.

Bristande styrning av fritidshemsverksamheten riskerar att få negativa konsekvenser på elevers utveckling mot målen i läroplanen samt negativt påverka förutsättningar att erbjuda en meningsfull fritid och rekreation.

Syftet med granskningen är att bedöma hur för- och grundskolenämnden genom sin styrning och uppföljning säkerställer att fritidshem erbjuds och utformas enligt skollagens och läroplanens krav och beslutade interna riktlinjer.

2. Granskning av kostnadsökningar i investeringsprojekt

I planeringsdirektiv och budget för år 2025 samt plan för 2026–2028 framgår att kommunen planerar att genomföra stora och omfattande investeringar de kommande åren. För perioden 2025–2028 uppgår investeringsbudgeten till totalt 4 974 mnkr, varav 1 136 mnkr avser år 2025. Investeringarna under planperioden avser bland annat Vasaskolan, Rödängsskolan, brandstation, nytt vård- och omsorgsboende, daglig verksamhet med flera.

Investeringarna kräver finansiering och belastar efter färdigställande resultaträkningen med årliga kostnader för avskrivningar och räntor. Som en följd av investeringar uppstår också olika typer av driftkostnader. Att det finns en tillräcklig intern styrning och kontroll avseende investeringsprojekt är väsentligt och utgör grund för god ekonomisk hushållning av kommunens resurser. Bristande styrning och uppföljning av större investeringsprojekt kan leda till budgetöverskridanden, ökade kapitalbehov och ökade kostnader på såväl kort som lång sikt.

Umeå kommuns revisorer har tidigare år genomfört granskningar inom området, såsom granskning av upphandling, genomförande och uppföljning av Lundabron, granskning av investeringskalkylering (2021) samt granskning av styrning av investeringsprojekt (2019).

Kommunrevisorerna

Granskningarna visade att det fanns behov av att ytterligare stärka styrning och uppföljning av investeringsprojekt i samtliga projektfaser.

Granskningen syftar till att bedöma om tekniska nämnden säkerställt en tillräcklig intern styrning och kontroll avseende investeringsprojekt, med särskilt fokus på de ekonomiska aspekterna.

3. Granskning av styrning och planering för att möta framtida behov inom äldreomsorgen

Andelen äldre med insatser i form av exempelvis hemtjänst, korttidsboende eller särskilt boende varierar mycket mellan kommuner. Det är också stor variation över tid. Andelen äldre med äldreomsorgsinsatser minskar dock generellt, vilket även var fallet före pandemin. Samtidigt sker det demografiska förändringar, där andelen äldre (80 +) ökar i stor utsträckning. Om andelen äldre som är i behov av äldreomsorg ligger kvar på dagens nivå kommer volymökningarna i äldreomsorgen att närma sig 40 %. Om andelen äldre med behov av äldreomsorgsinsatser fortsätter minska, som den gjort i många år, och hälsofrämjande arbetssätt kombinerat med ny teknik är framgångsrikt kan utvecklingen se annorlunda ut. Då skulle antalet som behöver hemtjänst eller särskilt boende inte vara så många fler än vad det är idag. Den totala volymökningen de närmaste 10 åren skulle då kunna vara knappt 2 %. (Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA), 2023).

Under perioden 2015–2023 har andelen äldre (80 +) i Umeå kommun ökat, från 3,9 % år 2015 till 4,7 % år 2023. År 2028 förväntas andelen äldre öka ytterligare och uppgå till 6 %, en ökning på drygt 2 000 personer jämfört med år 2023. Andelen äldre som har insatser i form av hemtjänst eller särskilt boende har dock minskat under motsvarande tidsperiod, från 37 % år 2015 till 32 % år 2023.

För att möjliggöra en långsiktig planering av äldreomsorgen och behovet av äldreomsorgsinsatser, behöver verksamheterna göra erforderliga analyser avseende befolkningsutvecklingen och volymutvecklingen på sikt, och hur det i sin tur påverkar behovet av äldreomsorg framöver. Pensionsavgångar, ökad konkurrens om personal samt hälsoutvecklingen för de allra äldsta är faktorer som är viktiga att ta hänsyn till i planeringen för den framtida äldreomsorgen.

Granskningen syftar till att bedöma om äldreomsorgsnämnden har säkerställt en ändamålsenlig planering, som bygger på tillräckliga analyser och underlag, för att kunna möta de framtida behoven inom äldreomsorgen.

4. Granskning av Umeå kommuns digitaliseringsarbete, med inriktning mot tekniska nämnden:

Enligt SCB:s befolkningsprognos kommer de flesta kommuner inom en snar framtid stå inför en situation där färre ska försörja fler. Behovet av kommunal verksamhet kommer alltså att öka i en högre takt än skatteintäkterna från en ökad sysselsättning. Detta kommer att ställa stora krav på den kommunala verksamheten i Umeå kommun vad gäller att tillhandahålla effektiva verksamheter. En avgörande del i att uppnå effektivitet är enligt SKR en ökad digitalisering av kommunernas verksamheter. Exempel på tjänster som kan bidra till

Kommunrevisorerna

effektivisering av kommunernas centrala förvaltning är e-arkiv, digitala ärendeprocesser, e-signaturer och digitala plattformar av olika slag.

Likt allt förändringsarbete är det viktigt att kommunledningen står bakom digitaliseringsarbetet, att de är tydliga bärare av budskapet om digitalisering, samt ser till att frågan kommer in i ordinarie styr- och ledningsarbete. Inom Umeå kommun har tekniska nämnden uppdraget att driva och samordna kommunens övergripande digitaliseringsarbete. Revisionens tidigare granskningar har visat på tydliga riskområden när det gäller kommunens samordning och styrning när det gäller digitaliseringsprocesser.

Syftet med granskningen är att bedöma om tekniska nämnden säkerställt att det finns ändamålsenliga processer för digitaliseringsarbetet, avseende såväl behovs- och riskanalyser som genomförande av upphandlingar och implementering av IT-system inom kommunens olika verksamheter.

Vidare syftar granskningen till att bedöma om kommunstyrelsen säkerställt att digitaliseringsarbetet bedrivs på ett ändamålsenligt sätt, utifrån sin ledande och samordnande roll och sin uppsiktsplikt.

5. Granskning av ärendeberedning inom äldrenämnden

Ärendeberedningsprocesser i kommuner syftar till att ge kommunstyrelsen, nämnder, och i vissa fall fullmäktige, tillförlitliga underlag för beslut. Beredningarna har även en demokratisk funktion i och med att de ger medborgarna en möjlighet att följa ett ärendes behandling innan nämnd eller fullmäktige fattar beslut. En allsidig belysning av ärenden är av stor betydelse för medborgarnas förtroende för nämnder och fullmäktige och deras beslut. Om det finns brister i ärendeberedningen uppstår risk för att beslut fattas på underlag som inte uppfyller lagkrav eller har kvalitetsbrister som försvårar verkställandet av politiska beslut.

Givet ärendeberedningsprocessens syfte ställer kommunallagen inga specifika krav på kvaliteten på underlagen som bereds fram. Ansvar för kvaliteten vilar på aktuell nämnd. Men också på kommunstyrelsen, vilken har en särskild uppgift att vara den sista beredningsinstansen innan ärenden kommer upp till fullmäktige. Med anledning av ovanstående samt revisorernas risk- och väsentlighetsanalys för 2025 har kommunens revisorer bedömt det som ett angeläget område att granska.

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens ärendeberedningsprocesser är ändamålsenliga och sker med tillräcklig intern kontroll, med ett särskilt fokus på äldrenämnden.

Kommunrevisorerna

Förstudier

1. Förstudie rörande hantering av korttidsboenden inom äldre- och våldshälsömsnämnden

Korttidsboenden spelar en central roll i att erbjuda tillfälligt boende och omsorg för individer med särskilda behov. Det är av yttersta vikt att dessa boenden har tillräckliga resurser och ett effektivt arbetssätt för att säkerställa att de kan möta behoven hos de boende. För att kunna ge kommunmedborgare ändamålsenlig service enligt lag och fullmäktiges mål är det centralt att det finns tillräcklig tillgång till korttidsboenden för att möta efterfrågan, att uppdrag till korttidsboenden är tydligt definierat och möjliga att utvärdera och följa upp, att arbetssätt, metoder och processer som används för att tillhandahålla omsorg och stöd är ändamålsenliga samt att personalens kompetens är tillräcklig för att säkerställa att de boende får den omsorg de behöver och har rätt till.

Förstudien syftar till att kartlägga tillgången till korttidsboenden i kommunen samt hur den förhåller sig till de behov som finns. Likaså avser förstudien att beskriva/kartlägga verksamhetens uppdrag, arbetssätt och hur verksamheten arbetar med personal-/bemanningsfrågor för att kunna uppfylla sitt uppdrag.

2. Förstudie avseende behörig personal inom anpassad grund- och gymnasieskola

I 7 kap. skollagen stadgas om skolplikt och rätt till utbildning i anpassad grundskola. Det är hemkommunen som ansvarar för mottagande i anpassad grundskola. För behörighet till skolformen gäller förutom regler om skolplikt, att eleverna inte bedöms kunna uppnå betygsgränserna för grundskolan, därför att de har en intellektuell funktionsnedsättning. Endast elever som är behöriga till anpassad grundskola får tas emot.

Av Skolverkets statistik som presenterades 2024 framgår att andelen behöriga lärare i de anpassade skolformerna är låg. I den anpassade grundskolan är 12 % av lärarna behöriga och i den anpassade gymnasieskolan är 16 % av lärarna behöriga. Att elever med störst behov inte sällan har en sämre tillgång till behöriga lärare uppges riskera att inte alla elever får samma förutsättningar att nå målen.

Syftet med förstudien är att kartlägga i vilken utsträckning det finns behöriga lärare i de anpassade skolformerna i Umeå kommun. Förstudien syftar även till att identifiera vilka åtgärder som vidtas av för- och grundskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden för att dels öka andelen behöriga lärare, dels säkerställa kvaliteten i utbildningen om andelen behöriga lärare visar sig vara låg.

Kommunrevisorerna

Uppföljning av tidigare granskningar

Revisorerna följer regelbundet upp genomförda granskningsinsatser i syfte att se om de brister och utvecklingsområden som revisionen identifierar blir åtgärdade av den ansvariga styrelsen/nämnden. Den uppföljande granskningen kan också ge underlag för att bedöma om det finns anledning till förnyad granskning och ligga till grund för riskanalysen inför kommande års revisionsplanering.

1. Inköps- och upphandlingsprocessen (2022)

Offentlig verksamhet lyder under lagen om offentlig upphandling (LOU), som reglerar inköp och upphandlingar. Därutöver har kommunstyrelse och nämnder att följa kommunfullmäktiges policy för upphandling och inköp. Upphandlingsprocessen i kommunen ska utöver att vara anpassad till lagarnas krav och regleringar samt interna styrdokument också utformas för att vara optimal och effektiv.

I den tidigare granskningen gjordes bedömningen att kommunstyrelsen och tekniska nämnden inte har säkerställt en ändamålsenlig upphandlings- och inköpsprocess. Det konstaterades att den interna kontrollen brast i ett antal väsentliga avseenden; otydlighet i roll- och ansvarsfördelning, diskrepans mellan styrande dokument och praktiskt arbete, brist på centrala kontroller samt svårigheter i nuvarande system att inhämta korrekt data för analys och uppföljning. De rekommendationer som lämnades i granskningen var att:

- a) Prioritera revidering av styrdokument avseende inköp och upphandling
- b) Tydliggör den strategiska styrningen avseende upphandlingsfrågor utifrån ett koncernperspektiv, för att tillse den helhetssyn och effektivitet som uttalas i inköps- och upphandlingspolicyn.
- c) Tydliggör roll- och ansvarsfördelning avseende kommunövergripande och nämndspecifika upphandlingsbehov, beslut och -processer, inklusive delegation
- d) Stärk kontroll och uppföljning avseende kommunens totala inköp, för att kunna identifiera och vidta åtgärder rörande otillåtna köpbeteenden i organisationen.
- e) Säkerställ rutiner för att all upphandling och inköp sker i enlighet med upphandlingslagstiftning samt kommunens styrdokument.

(Samtliga rekommendationer a-e) tillställdes kommunstyrelsen. Rekommendation e) riktades även till kommunens övriga nämnder.)

Syftet med den uppföljande granskningen är att bedöma om rekommendationerna som lämnats i tidigare granskningar har omhändertagits.

2. Avtalsförvaltning (2022)

Umeå kommun ingår årligen en mängd avtal, flertalet via upphandling. Bristande riktlinjer, rutiner, kompetens och uppföljning av avtal riskerar att medföra stora kostnader för kommunen. Därtill kan kommunens förtroendekapital rubbas om dess intressen i avtalen inte efterlevs, inte minst genom att berörda medborgare drabbas om leverantören inte följer de villkor som fastställts i avtalet.

Kommunrevisorerna

I den tidigare granskningen gjordes bedömningen att kommunstyrelsen och berörda nämnder inte har säkerställt en ändamålsenlig avtalsförvaltning med tillräcklig intern kontroll av kommunens ingångna avtal. Undantaget var upphandlade entreprenader för vilka tekniska nämnden i allt väsentligt säkerställt en tillräcklig avtalsförvaltning. Det konstaterades att kommunen övergripande saknar en tydlig styrning samt roll- och ansvarsfördelning för tillvägagångssätt för avtalsförvaltning. Vidare framkom bland annat att det brast i den löpande uppföljningen och i den systematiska utvärderingen av respektive avtal. De rekommendationer som lämnades var att:

- a) Utveckla och skyndsamt implementera konkreta och styrande rutiner för avtalsförvaltningen, som utgår från Upphandlingsmyndighetens rekommendationer.
- b) Säkerställa en ändamålsenlig roll- och ansvarsfördelning i avtalsförvaltningen, utifrån principen att ansvar och mandat bör följas åt.
- c) Säkerställa att verksamheterna har effektiva verktyg och stöd i avtalsuppföljning och kontroll.
- d) Säkerställa att avtal omfattar mätbara krav, särskilt avseende social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet samt andra horisontella frågor.
- e) Genomföra utbildningsinsatser kopplat till avtalsförvaltning.
- f) Säkerställa former för samstämmighet mellan Upphandlingsbyrån och berörda verksamheter vad gäller tillämpning av avtalsenliga sanktioner när leverantörer avviker från avtal.
- g) Säkerställa en tillräcklig intern kontroll i sin avtalsförvaltning för upphandlade och direktupphandlade avtal, inklusive en ändamålsenlig lagring, klassificering, samt planering och utförande av uppföljning.

(Samtliga rekommendationer a-g) tillställdes kommunstyrelsen. Rekommendation g) riktades även till ÄN, IFN, FGN, GVN, KN, FN och TN.)

Syftet med den uppföljande granskningen är att bedöma om rekommendationerna som lämnats i tidigare granskningar har omhändertagits.

3. Uppföljande granskning av hantering av skyddade personuppgifter (2023)

Kommunens revisorer och lekmannarevisorerna granskade under år 2023 kommunens och de kommunala bolagens hantering av skyddade personuppgifter. Granskningen omfattade kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden, individ- och familjenämnden, fritidsnämnden samt kulturnämnden. Av de kommunala bolagen omfattades Umeå vatten och avfall AB (inklusive Vakin) samt Umeå Energi AB inom ramen för lekmannarevisionen.

Den sammanfattande bedömning var att kommunstyrelsen och de granskade nämnderna inte på ett tillräckligt sätt säkerställt att skyddade personuppgifter inte röjs till obehöriga, samt att de tillämpade rutiner inte var ändamålsenliga. Sammantaget lämnade revisionen tio rekommendationer i syfte att stärka och förbättra kommunens arbete rörande detta väsentliga område. Med anledning av vikten av att skyddade personuppgifter hanteras på ett ändamålsenligt sätt samt iakttagelser och bedömningar från tidigare granskning har revisorerna beslutat att genomföra en uppföljande granskning.

Kommunrevisorerna

Syftet med granskningen är att bedöma huruvida kommunstyrelsen och granskade nämnder vidtagit ändamålsenliga åtgärder med utgångspunkt från revisionens tidigare granskningar och därmed stärkt kommunens rutiner.

Den uppföljande granskningen omfattar även Umeå Energi AB samt Umeå vatten och avfallskompetens AB inom ramen för lekmannarevisionen.

Övriga insatser

1. Hearing rörande VA-strukturen i Umeå kommun

Revisionen planerar att genomföra en hearing med fokus på riskerna för ineffektivitet i investeringar i VA-infrastruktur, vilket kan leda till kapitalförstöring och bristande VA-verksamhet. Syftet med hearingen är att identifiera och diskutera dessa risker samt att skapa en dialog för att stödja samordning och planering inom kommunens VA-sektor.

Hearing genomförs med relevanta intressenter inom kommunkoncernen, inklusive kommunala tjänstepersoner, politiker och experter inom VA-sektorn. Vidare kommer data om nuvarande investeringar och planeringsprocesser att samlas in och analyseras. Under hearingen kommer identifierade risker att diskuteras och dokumenteras.